

ELOFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer: 20 Ft,
ezután következőinél 16 fillér.

Egyfőtér petit sor 40 Ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, október 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Egy csepp véderóvita.
- Közeledik a béke.
- Ösmüködő telefonkapcsoló.
- Királyi herceg a pékműhelyben.
- A menyasszony által kártartott főhadnagy.
- Viszály az aradi szociálista pártban.
- Az olasz-török háború.
- A zálogházi rablógyilkos.
- Lefokozott huszárhadnagy.
- Tarkaságok.

Béketárgyalások.

Arad, október 10.

Békére lenne kilátás? Mindenki kívánja, s minden ok szerint annak kellene következni, s ép azért oly kevés a reménye. A legutolsó perc van itt, amely a békére, az ellentétek áthidalására még lehetőséget ad, s azért mégis alig tartják az emberek valószínűnek.

A képviselőház mai ülése alatt, a külső látszat szerint is, komolyabb fordulatot vettek a béketárgyalások. A folyosón megjelentek Andrássy Gyula gróf, Kossuth Ferenc, akik behatóan tanácskoztak Justh Gyulával. Megkezdte a tárgyalásokat Berzeviczy Albert is, aki hazelnöki pártatlanságának és osztatlan népszerűségének eszközeivel igyekezett a békés kibontakozásra módot és utat szerezni. Megjelentek a „Házon kívüli” politikusok is, akiknek csoportja szintén azt a kilátást erősítette, hogy valami készül.

A tárgyalások anyaga felől több a találgatás, mint a pozitívum. Annyi kétségtelen, hogy a békés kibontakozás s azoknak az izgalmaknak elkerülése, amelylyel a házszabályoknak kénytelen szigorítása járhat, a parlament idejének és erejének kiméltése, egyes-egyedül az obstrukciót vivő ellenzékétől függ. A kormány és a többség az ország előtt eleven bizonysgát adta annak, hogy amíg lehetett, a parlamenti szólásszabadságnak tiszta menő tiszteletével, a házszabályokkal való visszaélésnek szinte hihetetlen türelmével fogadta az obstrukciót. Ennek a legeslegvégső határa következett be. Ha ezek után az ellenzék még mindig folytatná a technikázást, az obstrukciót, amely az ország közvéleményében gyökeret nem talált, — akkor egyenesen azt fejezné ki ezzel, hogy provokálja az erősebb rendszabályokat.

Talán rokonszenvesebbnek, a népszerűsítésre alkalmasabbnak tartja a letiportatást, mint a józan belátást, az okos engedékenységet? Bizony, ebben is csalódnak. A tragikus hős, az erőszak áldozata csak akkor kelti mindenki szánalmát, ha igaz ügyért harcolt s ha az erőszak vele szemben indokolatlan volt. De ha rakoncátlanok, ha a kártevőt, ha a duhaját, ha az ész nélkül virtuskodót teperik le, akkor senki se ítéli meg, senki meg nem bélyegzi az erőt, amely az izgágát lefegyverezte. Ha a parlamentben kikerülhetetlen lenne a

házszabályok szigorú alkalmazása — s ma még remélni szeretjük, hogy nem lesz, — az ország előtt már eddig is igazolta az obstrukció, hogy arra szükség és komoly ok volt. Vagy azt kellene természetesen találni ebben az országban, hogy a képviselőház akár esztendőig töltsen az időt a név szerinti szavazásokkal.

Ma, amikor a nemzetet se avult jelszavakkal s még kevésbé mártírszerepekkel megnyerni nem lehet, csak az vezetheti az ellenzékét a népszerűség rég elhagyott vázsisához, ha a békés kibontakozás idejének eljöttére, akkor, a midőn arra a legjobb alkalom kínálkozik, a megértésnek, a parlamenti munka helyreállításának lehetőségét megadja. Ha azt akarta eddig kifejtetni, hogy a létszámemelés, mint rendkívüli követelés ellen a parlamentben is rendkívüli harc eszközeit kell alkalmazni: ennek eléggé kifejezést adhatott. Miután azonban a létszámemelés olyan kikerülhetetlen szükség, amelyet nem az egyik, vagy másik hadügyminiszter szép szeméért, vagy hiúságáért kell megadni, hanem ép olyan okok miatt, amelyekről az előttünk folyó külföldi események beszélnek, végül is annak útját állani nem lehet. Legfőleg arról lehet szó, hogy ezek miatt hosszabb, vagy rövidebb időre teszük nyomorékká a törvényhozást.

Kár lenne, ha a békének ismét az álónérzet lenne az akadálya s megint azon mulna a kibontakozás, hogy

A Radeckzy-huszárok.

Irta: Möricz Pál

Milánóban 1830 től 1836 ig különösen vig magyar huszárok gavalléroskodtak. A San Vitore, San „Francois”- és a külsőbb fekvésű San Simpliciano-kaszárnyákban tanyáztak az 5 ös huszárok. Radeckzy „apó”, a felsőolaszországi fővezér volt az ezredtulajdonosuk és a Radeckzy-huszárok egyik legdélsegebb tisztje „le capitaine Darvay de Darva” volt. A csokalyi kuriában ma is ragaszkodó szeretettel őrzik életnagyságu olajfestmény-képét.

Az 1830-as esztendő elején még mint csak „premier lieutenant” szolgált Darvay Dániel Kiss Ernő kapitánnyal, a későbbi honvédtábornokkal és nemzeti vértanúval. Kiss Ernőnek épea bihari nemes Darvay volt legbizalmasabb barátja és bajtársa. Milánóban ök ketten voltak a legnépszerűbb Radeckzy-huszárok. Illett rájuk a festői, szép egyenruha. Szürke prémes sötétkék mentéjükön s dolmányukon ragyogó pompával emelkedett ki az ezüstös selyem fehér (sűrű zsinórozás. Ezüst-pitykék is csillogtak a dolmányon. Pipacspiros nadrágjukon is ezüstösfehéren tündökölt a művészi vitézkítés. Aranyujtásos volt a piros tarsolyuk, a derékvük is piros selyemmel elegyes nehéz aranyzsinórmunka volt. Tiszteknél a kakastoll-

forgós, pipacspiros csákót hamvas aranypaszománt szegte. A vékony ezüstzsinórral cifrázott dolmány gallérján még akkor nem volt csillag. Nem csillogócskákka jelezték a tiszt rankot. A lovassági „kartus” az ezüstös lövészertáska átalveto szíjján begyeskedett vert aranyból egy tömör oroszlanfej, annak a szájából csüngő egyszeres, kétszeres vagy háromszoros aranyáncocskák mutatták a tiszt rankot — századosig. De, bármilyen festői remek is volt ez a tiszt ruha, a Radeckzy-huszárok sem mindig és mindenütt pávázhattak benne. Az olaszok osztrákgyűlöllő ellenérzése a huszárviselőre is áthármitott és Milánóban az olasz főuri világ, a Pallavicini örgróf, a Wisconti-Ajmi márk, d'Adda marchesa, Cicogna, Tanzy, Alborghetti, de Nobili, Carcasola, Mazzoni-Frosconi, Litta, Corty grófok és más olasz főurak vendégségein mindig poigári ruhában jelentek meg a Radeckzy-huszárok. Azonban volt egy Denois báró nevezetű jóbarátjuk, — egyszemélyben eladó lányos apa is, aki Darvayéknak írott leveleiben többször megírta, hogy „ceremonia nélkül”, eszmásan” menjenek hozzá. Már az Erzsébet királyi hercegnő, a Radeckzy fővezér, Hartig gróf, — le comte de Hartig Gouverneur de la Lombardie — és nejenek, született Grundemann grófnának az estéin meg szinte tüntetészerűen, teljes huszárdiszben kellett megjeleniök, valamint egy akkor Milánóban lakos Batthyány

grófnál is. Egy angol lord, marquis of Hertford estéi is kiválóan fényesek voltak. Az egykoru francia meghívók, jellegzetesen piei, finom névjegyecskék ma is érdekesen, kedvesen várszolják föl az akkori milánói szalonok élénkségét. Angol, francia, sőt orosz arisztokraták sűrűn forgolódtak ott. Grófok, bárók, lovagok a családjukkal. E nemzetközi társaságból is fölemlitem például a Feraudy, de Sommerey, Dufaire de Montmirail, Aubny, de Souville, Campbell, Hamilton, Screll, Samojloff Pahlen, de Heuwall, Maury, de la Bedollierre neveket. A Radeckzy-huszárok közül Kiss Ernő kapitányon és a mulatság főrendezőjén, Darvay hadnagyon kívül egy Briche (?) őrnagy, le comte Antoine Wenkheim, Leikam, Roszner báró, Buday báró, de Csillag, Kovatch, Coline, Hrdiczka, Bordolo kapitányok, comte de Wratisslaw hadnagy, egy bizonyos Francois de Kvassay, Rohonczy, Somssich gróf nevek említetnek többször Denois bárónak Darvayhoz intézett leveleiben. Érdekes kérdés az is, hogy ebbe a szép asszonybarát, mulató huszár-kompaniába miként élte bele magát a nagyon tisztelendő Sámuel von Harsányi, a derék és kezes „K. k. Lomb. Venet. protestantischer Feld-Kaplan”? ... A mulatságból ugyanis soha ki nem fogytak a Radeckzy-huszárok. Az osztrák tisztnek már akkor sem igen volt tanácsos magánosan bolyongani éjjel Milánó sikátorain. Az olasz hazafiak

sikerül-e olyan formulát találni, amely a megadást szűpíti s az elvfontartásnak kellő módot ad. Jó, keressék azt a formulát, de a keresgélés között jusson eszébe az obstrukciónak: az országnak nem formulákra, hanem nyugalomra, erőre és munkabíráásra van szüksége.

Az obstrukció ellen. Eperjesről jelentik: Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága Semsey Boldizsár főispán elnöklésével ma tartotta özei rendes közgyűlését. A közgyűlés Versec város átiratát tárgyalván, 99 szavazattal, 20 ellenében elfogadta az állandó választmány javaslatát, mely szerint a parlamenti obstrukciót elítéli, az országra károsnak tartja és az obstrukció megszüntetése végett a képviselőházhoz feliratot intéz. Ugyancsak Versec város megkeresésére kimondotta, hogy az általános, egyenlő és titkos választójog kérdésében állást nem foglal, hanem ezen kérdésnek megoldását a törvényhozás bölcsességére bizza.

Békésgyűlésről táviratozzák: Békésvármegye állandó választmánya ma tárgyalta a verseci átiratokat. Elhatározta, hogy a közgyűlés elé a következő határozati javaslatot teszi: A törvényhatóság aggodalommal látja a parlament munkaképességének megbénítását és a komoly parlamenti tanácskozáson alapuló törvényalkotás helyébe lépett, a házszabályok lényegével és céljával ellentétben álló obstrukciót s az állami élet minden terén kiszámíthatlan erkölcsi és anyagi károkat okozó obstrukciót elítéli és kéri az országgyűlést, hogy a parlament normális működését helyreállítván, teljesítse kötelességét. Az állandó választmány javaslata szerint az országgyűléshez felirat intézendő, melyben az általános, egyenlő és titkos választójog mielőbbi törvénybe-iktatását kéri. Azonban kijelenti, hogy ez csak oly feltételek mellett történhetik, ha a magyar állam egységének és nemzeti jellegének épsége mindenkorra biztosítottatik.

A miniszterelnök Budapesten. Lovranából jelentik: Hederváry Karoly gróf miniszterelnök ma délután indul el Fiuméba; onnan az esti gyorsvonattal Budapestre utazik, a hóvá holnap reggel érkezik meg.

A közös hadügyminiszter Budapesten. Bécsből jelentik, hogy Auffenberg lovag gyalogsági tábornok, közös hadügyminiszter ma egy napi tartózkodásra Budapestre utazott.

nem csináltak lelkiismereti kérdést, a szerintük, helyénvaló úrdöfésből. Hanem a Radecky huszárezred magyar tisztjeit valószínűsítő ünnepelték a legelőkelőbb olasz főúri körök is. A Radecky huszárokat szüntelenül hivatgatták estére, ebédre, whiast-partira, vacsorára, kirándulásra Darvay főhadnagy, Kiss Ernő, Kovács és Coline kapitányok mégis a legbizalmasabban a Denois báró házában jöttek össze. Érdemes, hogy Denois leginkább Darvay útján, a Darvayhoz intézett leveleiben hívta meg a magyar kapitányokat. És Kiss Ernő egy időben alighanem Milánón kívül volt elküldve, mert a báró egyik levelében így írta:

— Ha Kiss kapitány ur ma bejött Milánóba és holnap is itt marad, monddar Darvay, sziveskedjék megkérdezni, nem ebédelne-e holnap délután öt és fél órákor velünk? Csak arra kérem, hogy ezt velem előzetesen tudassa, mert azt akarom, hogy ne kapjon túlságosan rossz ebédet. Ő, aki hozzá van szokva (nála) olyan jól enni és olyan jó ebédeket adni...

Természetes, hogy Kiss Ernő kapitány „jó ebédjein” a „jó borokat” sem vetették meg. Egy ízben Denois báró mintegy száz palack Sauterent engedett át Kissnek hat frank helyett ötért, más alkalommal ugyanannyi (fehér és piros) bordóit hat frankjával, levélbeileg ki-melvén, hogy „ritka jó borok” s neki is annyiba kerültek „helyben” — Bordeauxban...

Darvay nagy népszerűségének is vannak

Az osztrák drágasági vita. Bécsből jelentik, A képviselőház folytatta a drágasági vitát, a melynek folyamán Gautsch báró miniszterelnök is felszólt.

Egy csepp véderővita.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 10.

A Ház mai ülésén volt egy kis véderővita, de az érdeklődés nagyobbik része az egész ülés alatt künn a folyosón maradt. Két névszerinti szavazás után Reök Iván mondott beszédet a katonai javaslat ellen, meglehetősen kicsiny hallgatóság előtt.

Az ülésen Berzeviczy Albert elnökölt. A múlt ülés jegyzőkönyvét Eitner Zsigmond megjegyzései után hitelesítették. Az elnök ezután bemutatta az újonnan megválasztott *Dungyverszky* Bogdán képviselő megbízólevelét s bejelentette, hogy az összehívhatatlansági bizottság a beteg *Papp Elek* inkompatibilitási ügyének tárgyalására határnapot tűzött ki. A bemutatott kérvények közül négyre az ellenzék névszerinti szavazást kért s azt holnapra halasztotta.

Ezután két névszerinti szavazást intézett el a Ház s egy órákor áttért a véderőjavaslat tárgyalására.

Reök Iván beismeri, hogy az obstrukció mostani formája a közvélemény jelentékeny részében ellenérzést támaszt, de ennek oka a közönség kishitűségében, féltékenységében van. A katonai javaslatok ellen a harc megokolt, mivel az ország mostani szociális helyzetében a javaslatok terhei csapást jelentenek. Amikor évenként még mindig százezer emberrel több vándorol ki az országból, amikor a nyomasztó drágaság mind elviselhetetlenebbé válik, akkor lehetetlen az ország egész természetes jövedelem-szaporulatát a katonai költségekre lekötöni. A hadseregbe bele kell vinni a nemzeti szellemet. Az elmúlt százasztendő minden győzelmes háborúja nemzeti eszmétől telített hadseregeket vitt diadalra. A hadsereg szükséges fejlesztése elől nem zárkozik el, ha a költségeket az ország teherbírásával arányba hozzák s ha a nemzeti szempontok a hadseregben érvényesülnek. Határozati javaslatában arra kéri utasítani a kormányt, hogy új véderőjavaslatot nyújtson be, amely e szempontoknak megfelel. (Helyeslés a baloldalon.)

Az ülés két órákor fejeződött be.

Közeledik a béke.

— Berzeviczy tárgyalása a pártelnökökkel. — A választójog: a kibontakozás alapja. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 10.

Tegnap beszámoltunk azokról a kombinációkról, melyek Berzeviczy Albertnek, a képviselőház elnökének *Justh* Gyulával folytatott tegnapi tanácskozása nyomán szárnyra keltek. Ezek a hírek egyrészt az elnök küszöbön álló lemondásáról, másrészt egy puhatolózási kísérletről vagy kompromisszumos tárgyalásról szóltak, melyet ugyancsak az elnök kezdeményezett az ellenzéki pártok vezéréivel. Az elnök lemondását a félhivatalos könyvatosok energikusan megoáfolták, de ma maga Berzeviczy Albert is úgy nyilatkozott, hogy *Justh* Gyulával folytatott beszélgetése egészen más dolgok körül forgott.

A Ház mai ülése alatt minden oldalról nyilvánvaló lett, hogy a Ház elnöksége a kormány, illetve a miniszterelnök tudtával és hozzájárulásával tárgyalást kezdett az ellenzéki pártok vezérével. Ennek a tárgyalásnak az a célja, hogy a kormány tájékozódást szerezzen az ellenzék magatartásáról, gondolkodásáról és szándékairól abban az irányban, hogy nem lehetne-e a végső eszközök igénybevétele előtt valami békés megoldást létesíteni, a parlamenti tanácskozás rendes menetét helyreállítani s esetleg a válságot okozó politikai kérdésekben is megtalálni a kiegyesítés útját.

Ezért kereste föl Berzeviczy Albert *Kossuth* Ferencet is s ezért kért tegnap *Justh* Gyulától is alkalmat a beszélgetésre. Világos, — mondják a munkapárton, — hogy erre a misszióra az elnök nem vállalkozhatott volna a tisztjéről való lemondással egyidejűleg, de nem vállalkozhatott volna annak előre való hangoztatásával sem, hogy a tájékozódás kedvezőtlen kimenetele esetén megvált állásától. Hogy a békés megegyezés meghiusulása után mire határozza magát a kormány, arról még korán volna beszélni s így ennek a sikertelenségnek az elnökségre háruló konzekvenciáit is korai dolog lenne már most levonni. Mig a miniszterelnök haza nem jön s mig Berzeviczy Albert nem tájékoztathatja eljárása eredményéről, addig nem történik fordulat sem az egyik, sem a másik irányban.

Igy állna az elnökválság és a kompromisszumos tárgyalás dolga. A Ház folyosóján

írott bizonyosságai. Denois báró, meg többször a dámák is: „bakonyi hadnagynak, lieutenant du bakoni, gránátos hadnagynak, lieutenant de grenadier,” máskor „Radecky-huszárnak” s többször „őfelsége Szardínia huszárezredének hadnagya” címezgették a jókedvű huszárt. E kedveskedő levelezésből, a meghívókból, névjegyekből az is kitűnik, hogy Milánóban francia volt a szalonok nyelve.

A sok felejthetetlen ócód után egyszer csak azt mondja Kiss Ernő kapitány Darvaynak:

— Te, Dani! Én már restellem, hogy mindig csak mi legyünk a vendégek.

— Igaz is! Egyszer már viszonzoznunk is kellene azt a sok vendégjárásunkat.

— Már gondolkoztam is erről. Itt a kaszárnyában van elég nagy terem. Ha kitakarítjuk, olyan estét rendezhetünk itt, holtig emlegetik az olasz dámák.

— Már megbocsáss, édes Ernőm, de ha csakugyan a kaszárnyában rendezel bált, előre is mondhatom, csupán az urak eljövételére számíthatok, a dámák mind otthon maradnak.

— Már miért maradnának otthon?

— Mert ez a hely kaszárnya! Azután meg a te kedvedért a kaszárnyák apró fekete jóságait sem szedegetik fel az olasz dámák.

— Ehe, — Kiss Ernő elnevette magát, — igazad van. De, hát mit csináljunk?

— Van Milánóban sok lakatlan főúri palota, hisz ugyanis jó viszonyban vagyunk mind-

nyájokkal, néked szívesen ideadják, béreld ki valamelyiket. Ha ott tarthatjuk meg az estét, el is jönnek a dámák.

— Az ám sokba kerül.

— Ha nem sajnálod a pénzt a svadronyodra, hogy a legénységnek extraruhája, nyeregje, felszerelése legyen, ne sajnáld a magyar urt becsületért sem, hiszen a huszárszék kiöltözteséséért ugy sem kaptál — az osztráktól — báróságot. Meg sem látták.

— No, ebben is igazad van, — felelte az itebeli és eleméri fejedelmi vagyon gavallér ura, — hanem tudhatod Dani pajtás, hogy nem szeretek ilyesmivel bibelődni... Azonban, ha vállalsz a rendezést, belemegyek.

— Jól van hát! — mondta Darvay, — belemegyek érte. Hanem rendelkez a bankároddal, hogy a mennyi pénz kell, annyit adjon nekem.

— Kérlek, szívesen...

Darvay előbb egy palotát bérelt ki. Ezüstneműért, diszholmikért Párisba utazott. Ezy jó francia szakácsot is fogadott ott, majd visszatérvén, fejedelmileg bebutoroztatta a palotát s csak ekkor küldték szét a meghívókat a Radecky-huszárok estéjére. Még a Komo-tavától is Milánóba tódult az ismerős arisztokrata világ. A szép olasz dámák szépséges lányait örömmel vitték a magyar huszárok estéjére. Kiss Ernő megelégedhetett a diadalával. Annyi vérbeli urhölgy soha sem gyűlt össze a Radecky estéin sem. Ezental Milánóban na-

ma a külsőségek egész összefüggő sorozata mutatta, hogy a kulisszák mögött készül valami. Megjelent ma korán a Házban Andrássy Gyula gróf is, akit minden oldalról melegen köszöntöttek. Andrássy legelőször Justh Gyulával találkozott s vele beszélgetett hosszasan, aztán a Kossuth pártól Désy Zoltánnal. Tanácskozás folyt Kossuth Ferenc és Justh Gyula között is. Tisza István gróf pedig Vojnics István báróval értekezett bizalmasan. A legnagyobb érdeklődést azonban az a jelenség keltette, hogy Lukács László pénzügyminiszter Kabos Ferencel, a Ház alelnökével közel félórás tanácskozást tartott az egyik jegyzői szobában. Erről annyi szivárgott ki, hogy a pénzügyminiszter az 1912-iki költségvetés benyújtásának időpontját beszélte meg Kabossal. A költségvetést ugyanis a miniszter csak a kompromisszumos tanácskozások befejezése után akarja beterjeszteni s ha a tanácskozások elhúzódnak, a beterjesztés is halasztást szenved.

Az ülés vége felé a keresztifolyosó jobb oldali részén Andrássy Gyula gróf és Plósz Sándor vitatkozása gyűjtötte össze az érdeklődők nagy csoportjait. Tudvalevő, hogy a Magyar Figyelő hasábjain az obstrukció kérdésében Andrássy és Plósz egészen ellentétes álláspontot fejtettek ki s most, hogy találkoztak, tovább folytatták a vitát. Andrássy az obstrukciónak, mint végső eszköznek, jogosultságát hangoztatta Plósz és a munkapárti hallgatóság gyakori ellentmondásával szemben.

A béke feltételei.

— Mi lesz a kibontakozás alapja? —

Az elnökség akciójának meritorikus alapja első sorban arra irányul, hogy a véderő elleni obstrukciót kiküszöbölje, de messzebbre nyúló céljai is vannak.

A parlamentben hosszú időre rendezett viszonyok teremtdők, de anélkül, hogy a házszabályszigorítás, vagy más kivételes eszközök válnának szükségessé, sőt a házszabály-revizio egy későbbi időben magával az ellenzékkel együttesen hajtassék végre. A házelnökség azt hiszi, hogy ilyen megegyezési alapul a választójog kérdése szolgálhat.

Ezen a majdnem beláthatatlan területen akar a házelnökség a maga akciója alkalmával

mozogni. Ennek első feltétele mindenesetre az lenne, hogy a véderőjavaslat együttes erővel törvényre emelkedjék, anélkül, hogy elvi rendelkezéseiben valami változás történne.

Látható tehát, hogy jelentős és majdnem feneketlen kiterjedésű politikai cselekményekről van szó. Az egyezkedési tárgyalások folyamán ki fog tűnni, hogy milyen a pártok diszpozíciója és világosság derül arra is, hogy mi történjék a legközelebbi jövőben. A legutóbbi napokban nem hiányzott a pártok vezetőegységénél az a törekvés, hogy az obstrukciót a régi recept szerint a miniszterelnök feje árán szüntessék be, azonban ezek az aspirációk a munkapárt ama körében, amelyek erről tudomást szereztek, a leghatározottabb visszautasításban részesültek és a gondolat, alighogy megszületett, már meg is halt. Rögtön felismerték, hogy a többség a miniszterelnök személye iránt majdnem rajongó odaadással viseltetik és benne látják a legközelebbi jövő szerencsés fejlődésének garanciáját.

A Pester Lloyd holnapi számában a következőket írja: A képviselőház elnöksége részéről felhatalmazást kaptunk annak kijelentésére, hogy a Ház elnökei részéről megkezdett kiegyezési akció a mai nappal teljes erővel folyamatba tétetett. A pártok közti megegyezést nem csupán Berzeviczy elnök, hanem vele együtt az alelnökök is tölük telhető erővel támogatják. Berzeviczy arra kérte Justh Gyulát, hogy holnap délután adjon neki alkalmat a találkozásra és ennél a fontos összejövetelel az obstrukció vezérével arról akar értekezni, mely alapon lehetne a véderőjavaslatok tárgyalásából az obstrukciót kizárni. A tegnapi beszélgetés alkalmából, amely oly nagy feltűnést keltett politikai körökben, erről még nem volt szó, mert Justh Gyula orvosai tanácsára még egy-két napig pihenni kénytelen és Berzeviczy is természetesen találta, hogy mielőtt az ellenzék vezére vele tárgyalna, pártja vezető egyéniségeinek véleményét is meg akarja hallgatni.

Ha eddig a házelnök és Kossuth Ferenc közt tervezett összejövetelel még nem volt szó, ez nem úgy értelmezendő, mintha a Kossuth párt a kiegyezési akció körébe nem vonatnék be. Berzeviczy holnapután, vagy pénteken Kossuth Ferencel is fog találkozni és a nap csak azért nincs még véglegesen megállapítva, mert a házelnök meg akarja várni Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök hszáér-

kezését, hogy neki jelentést tessen a Justh-tal folytatott tárgyalások eredményéről és mérlegelhessek, vajjon ezek az eredmények egy további tárgyalásra kedvező kilátást nyújtanak-e. Tehát nem felel meg a valóságnak, mintha Kossuth és Berzeviczy már tegnap találkoztak volna.

E pillanatban elhibázott kísérlet lenne a házelnökség akcióját boncolgatni. Mindenkinél kötelessége, hogy helytelen és időszerűtlen közlések által támasztandó nehézségeket az utóból elhárítsa. Ha egy olyan nagy tekintélyű és súly személyiség, mint a képviselőház elnöke, pártok közti megegyezésen fáradozik, akkor bizonyára vannak olyan támasztékai, amelyekből azt lehet következtetni, hogy a pártok kebelében bizonyos mértékig a kérdés meg van érlelve.

Földes Béla a kibontakozásról.

Egy újságíró előtt igen érdekesen nyilatkozott a kompromisszum kilátásairól Földes Béla egyetemi tanár, a Justh-pártnak kiválóan tekintélyes tagja:

— Csak az a kormány boldogulhat, amely az elintézésre váró két nagy kérdést: a véderő és a választójogi reformot meg tudja oldani. Esetleg a két kérdés egybe is kapcsolható. Ma még nem látni tisztán, ez talán a tárgyalások során válik el, hogy mik az ütköző pontok. A kormány hónapok óta meddségre kárhoztatta a parlamentet s az ilyen kormány csak gyöngülhet felfelé. Első teendő a büdzsé tárgyalásának megkezdése. Ezt a függetlenségi párt föl is ajánlotta a kormánynak. A kormánypárt úgy tesz, mintha semmire érintené és biztos lenne a dolgában; pedig a véderőreform nem fog sikerülni.

Élet a munkapártban.

A munkapárt körhelyiségében ma este élénk élet volt. A nagy számban összegyűlt képviselők a politikai helyzetben beállott fordulatot kommentálták és az általános érdeklődés középpontjában Berzeviczy Albert házelnöknek tervbe vett akciója állt. Sokat beszéltek arról, hogy milyen lefolyásnak várható az a fesztelen eszmecsere, amelyeket Berzeviczy holnap Justh Gyulával, azután pedig Kossuth Ferencel fog folytatni. A néppárt és a pártönkivüli függetlenségi vezetőkkel való tárgyalások csak később fognak megtörténni.

gyon fölkapták a Radeckzy-huszárok báljait, egyéb mulatságait, mert Kiss Ernő a Radeckzy-huszárok részére továbbra is főtartotta a palotát.

Mégis egy csiklandós, igazi huszárkalandon, a Radeckzy főtábornok bálján, esett kereszttől Darvay. Széles vállú, domboru mellű, de lányosan karcsu dereku huszárdalia volt Darvay. Olyan karcsu volt, hogy az olasz dámák ráfogták, hogy fűzi magát. És hogy megbizonyosodjanak Darvay karcsuságáról, két grófné fogadott is rá. A dámák a barátság- és tréfaszerető Radeckzyt is belevonták az összeküvésbe. Egy elkülönített szobába húzódtok ki a két grófné, Radeckzy ide vezette a gyantlan főhadnagyot, aki meglepődött a különben kedves ismerős Corty grófné és a híres szép P. grófné láttán. Még csak nem is bókoltak nekik, Radeckzy katonás komolysággal, parancsolóan rászólt:

— Hadnagy ur, gombolya ki a dolmányát. Darvay elképedt. Azt hitte, hogy meghibbant a főméltóságos ur esze.

— ...? — kérdőleg, nézett Radeckzyra.

— Tán nem értett meg hadnagy ur? Azt mondtam, hogy gombolya ki a dolmányát.

Mit volt mit tenni? Hátat még sem fordíthatott a triumvir tusnak, tehát féloldalt fordult Darvay és kigombolta a dolmányát... Még ilyent nem ért Radeckzy-huszár. Előbb, nagy meglepetésére, Corty grófné lépett hozzá és se

szó, se kérdés, merészen benyúlt a huszárdolmány alá. Puna kezeckéjével végigtapogatta a főhadnagy mindkét oldalát. Am, ez nem volt elég. Lesúlyesztett szempillával a szépséges, a fiatal P. grófné is Darvayhoz lépett. Remegő kis fehér kezét szintén benyújtotta a huszárdolmány alá. Ettől a kéztapintástól ugyancsak kipirult a huszár, neki pirult a tüzláng szemü grófi menyecske is. Radeckzy elnevette magát:

— No, te bakonyi huszár, most már begombolhatod a dolmányt, — azzal az öreg ur karonsípte a gyönyörű P. grófnét, Darvaynak az idősebbik, bár még viruló Corty grófné jutott, aki a báteremben világosította föl a meglepett és felcsiklandozott Radeckzy-huszárt.

— Ugy értse meg, mon cher Darvay, hogy fogadtam a szép P. grófnéval, hogy maga fűzött visel... A grófné azt állította, hogy magának nincs fűzje és ime csakugyan megnyerte a fogadását. Am nem bánom, mint vesztés fél szívesen rendezek két estét a Radeckzy-huszárok tiszteletére...

Még be sem fejezték a beszélgetést P. grófné hozzájuk sietett. Gyönyörű nagy barna szem szinte lángolta.

— Kedves Drvay, amiért a fogadást megnyertem, most én is fizetek magának. Elfogadja az — arcképemet?...

A Darvay-családnál még ma is megvan a gyönyörű olasz grófné arcképe. És talán nem ok nélkül rebesgették a milánói nagy dámák, hogy a szépséges grófné „lieutenant du ban-

koni" dolmánya alatt felejtette a szívét, mikor a Radeckzy huszár fűzje után tapogatózzott?...

Darvay Dániel egy végzetes fejleményű szerelmi kaland miatt 1836-ban megvált Milánótól, mint kvietált kapitány hagyta el a Radeckzy-huszárokat. Sem a tüzes szemek, sem Kiss Ernő bar tsága, Radeckzy főtábornok kitüntető jóindulata nem tarthatta vissza a hazavágyó Radeckzy-huszárt.

Hazament. A világtól teljesen félrevonult. A milánói szalonok gavallérja. Csokalyi kuriájában telepedett meg. Sem 48-ban, később a „császár" hívására sem kötött többé kardot. Egyszer még, utoljára találkozott Kiss Ernővel. Kiss akkor már honvédtábornok volt. Sergevezér volt délen. Itébéra hivatta el milánói kedves régi huszárbajtársát, Darvayt. Akkor már a Kiss Ernő eleméri kastélyát felperzselték, milliókat érő műkincseitől kifosztották és a romoknál találkozott a két jó barát. Néhány nap után örökre elváltak. Kiss Ernő, mint a szabadságharc egyik vértanúja fejezte be életét. Bajtársa, a szalonhős Darvay békés egyhangúságban megöregedett. Szófukar, különcödő falusi ur vált belőle. Titkait Feri fiának sem fecsegte el. Az elmúlt álmokat, kiégett örömeiket magával vitte a csokalyi temetőbe... Némelykor, — aranykék őszí verőfényben, — susogni kezd a nádas az Ér vizéből. Sejtelve, szelid hangok támadnak. Talán a milánói szép olasz dámák kóbor lelke sóhajtozik a Radeckzy-huszárok után?

Onmüködő telefonkapcsoló.

— Egy pesti diák találmánya. —

Lávirati tudósítás.

Budapest, október 10.

A telefonmizériák, melyek oly sok bosszúságot okoznak s oly sok évet elvesznek a nagyvárosi ember életéből, arra birták a technikusokat, hogy ennek a fontos és esodás kultureszköznek hiányát és fogyatékosságát lehetőleg kiküszöböljék. A technikusok javító buzgalma rávetette magát erre a problémára, s egyes részeit sikerült is már a tökéletesség magas fokára emelni. Ami hiba a vezetékekben, vagy a hallgató és beszélő kazylók tökéletlenségében rejlett, azt sorban mind kiküszöbölték olyan lángelmék, akiknek sorában ott találjuk *Edisont* is.

A nemes igyekezet azonban egy ponton fönakadt és máig sem mutathat föl kielégítő sikert: a telefonközpontok, kapcsoló-állomások szerkezeténél. Sok tökéletesítés ellenére ez ma is primitív a telefon többi tökéletes részéhez képest, s oka annak, hogy a kapcsoló személyzetnek idegsorvasztó munkát kell végeznie, a telefonelőfizetők kiszolgálása pedig még sem kielégítő. Ebből ered az a sok összetűzés, vita és sokszor elfajuló veszekedés, mely a telefonkezelő személyzetet idő előtt elkeseríti, foglalkozását gyűlöletes robottá teszi, az idegesebb előfizetőkkel pedig a pokol minden kínját átszenvedteti.

Nem az emberekben, hanem a készülék tökéletlenségében lévén a hiba, a technikusok föladata volt a bajon segíteni. Meg is próbáltak sokan a nehéz problémával, de a legutóbbi javítás is sok kívánni valót hagy hátra, mert a mostani kapcsoló-állomásokon még sok oly föladat hárul a kezélszemélyzetre, melyet egyhangúsága miatt elvégezni a gép föladata volna. A budapesti középonti telefonkapcsolóban például egy hatalmas kapcsolótábla előtt, melyen tizenhatszáz meg számozott lyuk van, a kiszolgáló személyzet minden tagja előtt százötven vezetékes fémdugasz vár arra, hogy a jelentkező előfizető kérésére ezzel, vagy amazzal összekapcsolják. A kapcsolás úgy történik, hogy az előfizető lámpája kigyul a személyzet előtt, mire az, akihez a jelentkező tartozik, bekapcsolja az illetőt a saját telefonjába, meghallgatja a bemandott számot és a dugaszt beilleszti a kapcsolótábla megfelelő nyílásába.

Ez sok időt vesz igénybe s ha egyszerre több előfizető is jelentkezik a személyzetnek ugyanannak a tagjánál, természetesen, hogy a kapcsolás meg több várakozásba kerül. Ezen a bajon kívánt segíteni egy nagytehetségű fiatal magyar technikus, *Lukács Elemér*, a markóutcai főreáliskola nyolcadéves tanulója, aki egy új telefonkapcsoló eljárást talált föl. Találmányának lényege az, hogy a kapcsolásnak csaknem minden munkáját villámosság végzi el a kezélszemélyzet helyett s így nagy időmegtakarítás mellett a személyzet is sokkal többet végezhet.

A *Lukács* féle telefonkapcsolónál, abban a pillanatban, amint az előfizető leemeli a kagylót, már be van kapcsolva a középonti hallgató-kagylójába és egy klaviaúrán eszközölt egyszerű ujjnyomással már meg is kapta a fölhevített számot. A szétkapcsolás is teljesen önmüködően megy végbe a beszélgetés befejezése után. Ha a fölhevített szám esetleg épen el van foglalva, egy fonográfyszerkezet mondja be a szavakat: mással beszél.

A zseniális találmány, melyet nagy jövőjű alkotója szabadalmaztatott, már foglalkoztatja a

magyar posta és táviró intézmény vezérigazgatóságát s erős a remény, hogy egy nagy technikai vívmány az alig tizenhét éves magyar ifjú nevéhez fog fűződni.

Viszály

az aradi szociálista pártban.

— Lemondott pártvezetőségi tagok. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 10.

Az aradi szociáldemokrata párt vezetőségének tegnap este izgalmas lefolyású ülése volt. A pártvezetőség négy tagja ugyanis kénytelen volt lemondani, mert a titkár kijelentette, hogy nem tud velük eredményes működést kifejteni.

A pártvezetőség tegnap este *Schies Antal* iparossegéd elnöklésével ülésezett, amelyen *Buchinger Manó* a központ budapesti kiküldötte is részt vett. Ezen az ülésen kénytelen volt a pártvezetőségben viselt állásáról lemondani *Vadász Ármánd dr. ügyvéd*, *Huppert Henrik* női szabómester, *Mauthner Márkusz* és maga az elnök, *Schies* is. A megüresedett helyeket azután osupa iparossegédekkel töltötték be.

Ennek a személy-változásnak szokatlan előzményei vannak, amelyek megérdemlik, hogy — tárgyilagos hűséggel — részletesen leírjuk:

Vadász Ármánd dr. tudvalevőleg nemcsak a szociáldemokrata párt vezetőségének volt a tagja, hanem évek óta ügyésze a hazafias működést kifejtő, *Kossuth* kultuszt ápoló aradi *Kossuth* asztaltársaságnak is. A szociáldemokrata párt tudvalevőleg nemzetközi irányzatot követ működésében, ellentétben a *Kossuth*-asztaltársasággal, amelynek egyik főfeladata a nemzeti szellem ápolása. A szociáldemokrata párt épen ezért sohasem nyugodott bele abba, hogy *Vadász dr.* ilyen párhuzamos politikai tevékenységet fejtsen ki, azaz, hogy nemzetközi szocialista is legyen, de egyben a legsovinisztább asztaltársaságban is vezető szerepet vigyen. A párt felszólította *Vadász dr.-t*, hogy vagy a *Kossuth*-asztaltársaság ügyészi állását tartsa meg, vagy pedig a szociáldemokrata pártban fejtsen ki vezetőmunkát, mert a kétőt együtt összeférhetetlennek tartja. *Vadász dr.* tett is már olyan kijelentést, hogy lemond a hazafias asztaltársaságnál elfoglalt ügyészi tisztről, de ennek keresztülvitelét folyton halogatta.

Varga Ferenc párttitkár elérkezettnek látta az időt, amikor ezt a régen huzódó kérdést dülőre kell vinni és a tegnap esti pártvezetőségi ülésen döntést kért az ügyben. *Vadász Ármánd* kijelentette, hogy ő szívesen lemondana ügyészi állásáról, azonban ez az ő ügyvédi irodájának súlyos anyagi veszteségével járna. Ha ő — ugymond — csak a szociáldemokratapárt vezetőségében működne, akkor meg kellene szüntetni azt a polgári társadalmi szereplést, melyet a *Kossuth*-asztaltársaságban ügyészi állás von maga után. Ezért ő inkább lemond a pártvezetőségi tagságról, ám azért továbbra is benn marad a pártban, mint annak szerény köztagja.

A pártvezetőség sajnálattal vette tudomásul *Vadász*nak eme kijelentését. Az ő lemondása különben maga után vonta *Schies Antal* elnök távozását is. Ugyanis *Schies* a *Vadász* kijelentései nyomán támadt vitában olyan magatartást tanusított, hogy *Buchinger Manó* kénytelen volt őt elfogulatlanabb elnöklésre felhívni. Az elnök ezt szokon vette és nyomban bejelentette a pártvezetőségből való kilépését.

Sokkal érdekesebb ennél *Huppert Henrik* lemondásának előzménye. *Varga* titkár ugyanis többször kifogásolta, hogy *Huppert* a párt diszkrét ügyeit, természetesen minden rosszakarát, vagy ártó szándék nélkül, gyakran a kávéházi vitik hevében, elmondogatta és ezzel kellemetlen, mehez helyzetet teremtett párt híveinek, mert egyes taktikai kérdések így olyanokhoz is eljutottak, akik ellen bizonyos akciók szerveződtek. Emellett azonban *Huppert* a titkárral szemben is olyan álláspontot foglalt el, hogy *Varga* kénytelen volt fölvetni azt a kérdést: kinek a működését kívánja a párt: a *Huppert*ét e, vagy az övét?

A pártban nem helyeselték továbbá, hogy *Huppert* nem fizette meg azt a tízezer koronát, amelyet a munkásotthon építési alapjára megígért. A párt közölte is a lapokban, hogy *Huppert Henrik* tízezer koronát adományoz a munkásotthonnak. Később aztán fölkerített *Huppert*et, hogy fizesse be a pénzt, de *Huppert* kedélyesen tért ki ez elől.

— Én nem mondtam azt komolyan — szölt — hogy tízezer koronát adok. Nekem nem áll módomban ilyen nagy összeget áldozni jótékony célra.

Legutóbb *Huppert* élesen összetűzött *Varga Ferenc*cel. Ugyanis a titkár a munkásotthon terveiről behatóan tárgyalt *Reisinger Sándor* mérnökkel.

— Mit tárgyalt, miben állapotott meg elvtárs ur? — kérdezte *Vargától* *Huppert*.

— Az nem tartozik magára, — felelte *Varga*.

Erre *Huppert* olyan kijelentéseket tett, amelyek *Vargát* arra indították, hogy fölvesse a „vagy én, vagy *Huppert*” kérdést.

A pártvezetőség mai ülésén aztán döntésre vitték az ügyet; *Huppert* ugyanis lemondott a vezetőségben elfoglalt tagságáról.

Lemondott még *Mauthner Márkusz* is, a Népszava aradi megbízottja, aki tulságosan exponálta magát a Népszaváért.

A lemondott négy tag helyére, mint már említettük, négy munkás tagot választottak meg.

SPORT.

+ Az Aradi Atlitai Klub Mezőtúron. Rövid időközben másodizben kereste fel az Aradi Atlitai Klub Mezőtúr városát, hogy a sport iránti érdeklődést a mezőtúri közönségben felébressze. Az elmúlt vasárnapon a klub atlitai labdarugói és vívói rándultak át Mezőtúrra s ott egy egész napra terjedő sportünnepélyt rendeztek. Az ünnepély mulatsággal kezdődött, melyet a mezőtúri hölgyek szombaton, f. hó 7 én rendeztek, s melynek jóvedelmét sport célokra ajánlották fel. A vívóversenyen a klub legjobb vívói vettek részt s különösen érdekes volt a *Békassy-Abrffy* mérkőzés, melyet *Békassy* nyert meg s ezen győzelmével a mezőtúri sport pártolók tiszteletdíját egy ezüst íróasztal készletet nyerte el. Dálután atlitai viadal volt a Mezőtúri Atlitai Klub és az Aradi Atlitai Klub tagjai között, amelyből az *A. A. K.* bajnokai fölányesen kerültek ki győztesekként. Az egyes versenyszámokban győztek: 100 yardos síkfutás 1. *Korányi Barna dr.* ezüst cigarettatárcát nyert, magasugrásban győzött *Neidenbach Emil*, aki egy ezüst kelyhet nyert; 220 yardos síkfutásban első lett *Hoffmann János* ezüst zsebkést nyert, diszkosz-dobásban első lett *Alt János*, aki egy ezüst tollszárat és egy arany tollat nyert; gerelyvetésben szintén *Alt János* győzött s megnyerte a mezőtúri hölgyek díját egy ezüst dohányszó készletet. Az atlitai viadal után footb-li mérkőzés volt a Mezőtúri A. K. és A. A. K. old-boys között, melyet, minthogy az aradiak közül több tartalék szerepelt, Mezőtúr nyert meg 7:1 arányban, ez az eredmény fényesen igazolja, mily rohamosan hódított tért a sport Mezőtúron, ahol még alig pár hét előtt az aradi old boysok sok 6:1-re győztek.

+ A „Bácska” Aradon. Az őszi football szezon legérdekesebb mérkőzése fog vasárnap délután Aradon lejátszódni. Az őszi szezon eddigi favoritijsa, „Bácska” Szabadkai Sport-Egylet eljön Aradra, hogy itt az Aradi Torna-Egylettel lejátssza bajnoki mérkőzését. A mérkőzésnek nagyon érdekes jellegűt kölcsönöz az, hogy sem a Bácskát, sem az ATE-t, az őszi fordulóban még nem győzte le csapat, annak ellenére, hogy mindkettő a legjobb csapatokkal mérkőztek már.

Az olasz-török háború.

— A nagyhatalmak közbelépése. —

(Saját tudósítónk jelentése.)

Arad, október 10.

Ugy látszik Tripolisban hamarosan helyre fog állni a rend és nyugalom. Az olasz kormány kinevezte már Tripolisz új kormányzóját s úgy látszik az arabok is belenyugodtak az új helyzetbe, mert az új kormányzó előtt kijelentették, hogy alávetik magukat az olasz uralomnak, ha vallásukat tiszteletben tartják. Egy arab törzs ugyan szent háborúra készül és a törökországi háborús párt is erősen segíti, a béke azonban ennek ellenére a nagyhatalmak közbejöttével valószínűleg a legrövidebb idő alatt létre fog jönni.

Olasz uralom Tripolisban.

London, október 10. Mint a Reuter ügynökségnek jelentik, Chassen basát, volt tripoliszi polgármestert az olaszok tripoliszi alkormányzóvá nevezték ki.

Páris, október 10. A Newyork Herald jelentéi Tripolisból, hogy tegnap az új tripoliszi kormányzó üdvözlésére megjelentek az osztrák és magyar, az angol, az amerikai, a holland, a német, a görög és a spanyol konzulok. A német, az osztrák és magyar és a görög konzulok kifejezést adtak szerencsekívánataiknak az új kormányzó előtt, majd megjelent Hasszan basa száz arabbal és az arab törzsfők nevében kijelentette, hogy alávetik magukat az olasz uralomnak, ha vallásukat tiszteletben tartják. A kormányzó erről ünnepies szavakban biztosította őket, valamint rendeletet bocsátott ki a zsidók és görögök megvédelmezése iránt.

Ujabb tengeri harcok.

Róma, október 10. A Vita és Messagero főtartással közli azt az éjjel itt forgalomba került hírt, amely szerint olasz hadihajók és a Vörös tenger felé tartó török torpedónaszádok között tengeri harc volt. Ezt a hírt eddig semmiféle hivatalos közlés nem erősítette meg.

Róma, október 10. A minisztérium mátol fogva nem enged meg, hogy az újságok táviratokat közöljenek hadműveletekről.

„Szent háború” Itália ellen.

Konstantinápoly, október 10. Az új-török bizottság épületében tegnap tűz ütött ki, amelyet hamarosan eloltottak. Megállapították, hogy gyújtogatás történt. A tettesek ismeretlenek.

Pétervár, október 10. Abból, hogy a török miniszteri tanács elhalasztotta az olaszok kiutasítását és hogy Asszim bég radikális új-törököt nevezték ki külügyminiszternek, a háborúpárt befolyásának növekedését következtetik. Számos mecsetben a hódák a háborút hirdetik.

Konstantinápoly, október 10. A lapok jelentése szerint Jahia Imam pretendens a szultánnak 100.000 embert és Szaid Idrisz pretendens 40.000 embert ajánlott föl az Olaszország ellen való szent háborúra. Számos jemeni és medinai sejk is késznek nyilatkozott, hogy részt vesz a szent háborúban. A tripoliszi polgármester táviratozza, hogy Tripolitana és Benghazi egész lakossága kész az olaszok ellen a szent háborút viselni. A madraszi mohamedánok a nagyvezírhez táviratot intéztek, amely-

ben kínos meglepetésüket nyilvánítják Olaszország igazságtalan eljárásán és győzelmet kívánnak a török fegyvereknek. A prisztini és vucifarn albánok megesküdtek, hogy küzdeni fognak az olaszok ellen. A Jéni Gazetta értesülése szerint a Tripolisz alsóbb részében lakó Senusszitörzs sejkje az olaszok ellen való szent háborút proklamálta és megindult embereivel Benghazi felé. A szultán Jahia Imamnak köszönetet mondott a följárlott százezer emberért. A nagyvezíri hivatal az imamnak köszönetét fejezte ki és hozzátette, hogy a följárlott segítség igénybevételére nincs szükség.

Konstantinápoly, október 10. A török vezérkar elhatározta, hogy az európai török hadtesteket hadilétszámra emeli. Ezáltal európai Törökországban 250.000 főnyi rendes török seereg állhat harcra készen.

Konstantinápoly, október 10. Állítólag Montenegró összes tartalékos haderejét mozgósította. Antvariba tegnap egy orosz hadihajó érkezett, amelyik fedélzetén nagymennyiségű fegyvert és löszert szállított.

Az olaszok kiutasítása.

Konstantinápoly, október 10. A kormány az olaszokkal kötött vételi- és bérleti szerződéseket és koncessziókat mind megsemmisítette. Az olaszok tulajdonában lévő ingatlanok a kormányrendelet következtében visszahárulottak a vakuf tulajdonába. Ezek az ingatlanok csupán a fővárosban több millió értéket képviselnek.

Konstantinápoly, október 10. A kormány az olaszok kiutasítására vonatkozó határozatot a kamarának terjeszti be, mert ilyen súlyos ügyért nem akarja egymaga viselni a felelősséget. Az igazságügyminiszteriumnak az igazságügyi hatóságokhoz intézett körlevele részletes instrukciót ad az olaszokkal való bánásmódról a nemzetközi jognak megfelelően. Ez instrukciók a béke megkötéséig szólnak. A kataszteri kezdetleges kérdésre a minisztertanács elhatározta, hogy a diplomáciai viszony szünetelése alatt olaszok ingatlanokat nem szerezhettek.

A nagyhatalmak a béke mellett.

Róma, október 10. Diplomáciai körök megvannak róla győződve, hogy a nagyhatalmak a porta kérésére, hogy érdekében közbenjárjanak, egyhanguan azt felelik, hogy a fenforgó viszonyok között a befejezett tény elismerése az egyetlen út, a melyen megegyezés jöhet létre, azonban a portának gyorsan kell magát elhatároznia s a megtorlás politikájáról le kell mondania. Ausztria és Magyarország és Németország nagykövete tegnap alaposan fölvilágosították a nagyvezírt a dolgok állásáról.

Konstantinápoly, október 10. Diplomáciai körökből jelentik, hogy Törökország valószínűleg el fogja fogadni Németország közvetítő javaslatát. Azt beszélik, hogy Törökország erősen közeledik a hármasszövetséghez.

Konstantinápoly, október 10. Carikov orosz nagykövet kijelentette, hogy a tripoliszi kérdés e hét végeig rendezve lesz. A nagyhatalmak kedvezően feleltek Törökországnak közvetítés iránt hozzájuk intézett kérésére.

Konstantinápoly, október 10. Hír szerint a hatalmaktól tegnap este beérkezett válaszok a portának Tripoliszra vonatkozó legutóbbi lépésére akként szólnak, hogy a hatalmak a porta kérdéséről tárgyalásokba fognak egymás között bocsátkozni. Az ottani kormánynak be kell látnia, hogy a háború másképpen, mint a történetek ismerésével, nem fejezhető be és ha bevárják, amíg Olaszország az expedíciós hadtesttel megkezdje a tripoliszi szárazföldi hadműveleteket, csak kilátástalanabbá tenné Törökország helyzetét.

Szófia, október 10. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy a nagyhatalmak egyöntetű fellépése olyan irányu volt, amelynek következtében a tripoliszi kérdésnek egy héten belül kielégítő befejezést kell nyernie.

Konstantinápoly, október 10. Jól értesült körök annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy a béketárgyalásokat a török parlament összeülése után nyomban megkezdik. A török kamara október 14 én ül össze.

Az angol hadügyminiszter az olasz hódításról.

London, október 10. Haldane hadügyminiszter tegnap Aberdeenben beszédet mondott, amelyben a háborúra is kiterjeszkedett. Erre vonatkozólag így nyilatkozott:

A külpolitikában páratlan válságon mentünk keresztül. Talán ne kritizáljunk más nemzeteket, hanem inkább kövessük részvétellel eljárásukat. Mi voltunk az elsők a szintéren és nagy részét a lakott földnek meghódítottuk. Miután Németország és Olaszország száz évvel később alakultak, nem voltak meg azok az előnyeik, mint nekünk. Ha az volt az óhajuk, hogy terjeszkedjenek, úgy az az ő dolguk erről itélkezni.

Végül kijelentette, hogy miként sir Eduard Grey a békét hat esztendeig tartotta, a kormány legalább is meg akarja őrizni ezt a rekordot.

Királyi herceg

a pékműhelyben.

— A legkisebb péklegény remeke. —

(Saját tudósítás.)

Budapest, október 10.

A minap ritka esemege került József királyi hercegek nagyapócsányi asztalára: egy frissen sült cipó, amely az utolsó morzsáig hamarosan elfogyott. Hogy miért izlett olyan fölségesen a kenyér, annak kedves története van.

József királyi herceg kis fia, László a múlt héten Nagyapócsányban sétálgatott nevelőjével, Kratochwill órnagygyal s e közben megéhezett. Épen egy pékbolt előtt jártak, ahonnan pompaszemleillat áradt ki. Bementek a boltba, onnan pedig a műhelybe, mert a kis herceg szerette volna látni, hogyan készül a kenyér és a kifli.

Természetesen nagyon szívesen látták a vendégeket s a műhely tulajdonosnője, egy Meskóné nevű özvegyasszony magyarázgatta meg a hercegnek a sütés csinját-bírját.

— Jaj de szeretnék én is sütni egy kenyeret. — mondotta László herceg.

— Aztán miért? — kérdezte az órnagy.

— Meglepném vele ebédre a szüleimet.

Megtették az előkészületeket. A pékné megcsinálta a tésztát egy teknőben s a kis herceg is nekivetkőzött a dologhoz. Ő dagasztotta meg a kenyeret, amely nem volt valami nagy, hanem inkább csak cipó. Amikor készen volt a dagasztással, a friss süteménnyel lecsallapította éhségét. Majd elnézegette a péklegény munkáját, amíg végre megkelt a cipó.

A kis herceg aztán rátette a cipót a lapátra s betolta a kemencébe. Izgatottan leste, vajjon sikerült-e nagy munkája. Végre a pékné jelentette, hogy a kenyér megsült. Ragyogott az örömtől a herceg arca, amikor meglátta a szép pirosra sült cipót. Papirosba csomagolva hazavitte a kastélyba.

Az órnagy beavatta a dologba a főszakácsot, aki az ebédnél az egész cipót az asztalra tette. József királyi herceg vágta föl a cipót s az első harapás után megjegyezte:

— Nagyon jó.

— Én sütöttem! — szólt örömmel a kis László herceg, aki már nem bírta tovább a hallgatással.

Elmondotta Meskóné műhelyében tett látogatását és csak természetesen, hogy a történet meghallgatása után a királyi hercegi család jó étvágyal fogyasztotta el a legkisebb póklegény remekét.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: *Hölgyek öröme*, bohózat. Bemutató előadás. (A. bérlet.)

Csütörtök: *Hölgyek öröme*, bohózat. (B. bérlet.)

Péntek: *Hölgyek öröme*, bohózat. (C. bérlet.)

Szombat: *Kis szökevény*, operett. Új bemutatással. (A. bérlet.)

* **A Taifun párisi főpróbája.** Párisból jelentik: *Lengyel* Menyhért színművének a *Taifun*-nak tegnap este volt a párisi főpróbája. A színmű, amelynek francia fordítása miatt per van keletkezében, a főpróbán nagy sikert aratott és a felvonások végét, sőt egyes jeleneteket nyílt színen is tapsorkán fogadott. A lapok nagyrészt már ma elismeréssel írják a sikerről és a *Figaro* kritikusa *De Fiers* nagyon szépen foglalkozik *Lengyel* darabjával.

* **Hölgyek öröme.** Ma lesz az idei szezon harmadik bemutatás előadása. Operett s dráma után ma egy könnyebb légkörű darabra kerül a sor, amelyben egymást váltják föl mulattató helyzetek és ezek tele vannak hatásosabbnál hatásosabb trükkökkel. Ennek az eleven és művész cselekményű bohózatnak minden mondatából kitűnik, hogy francia szerző írta. A darab a helyzetkomikumon alapul és ezért az első felvonástól a végéig mindvégig változatos és lekötő a néző figyelmét. Az aradi színházban régóta nem került darab színre, amely ily eleven és hatásos cselekménnyel bírna. A darabot Szendrői színigazgató rendezte. A *Hölgyek öröme* háromszor egymásután kerül színre.

* **Az Operaház deficitje.** Budapestről jelentik: Az utolsó időben ismét mindenféle hírek keringenek az operaházi állapotokról. Vannak akik a bérbeadás tervéről beszélnek. Mások a művészi vezetést kifogásolják s annak rossz voltával okolják meg a deficitet. Mindezzel szemben lezültekesebb helyről a következő igaz információt adják a válságosnak híresztelt operaházi állapotokról:

Az Operaház bérbeadásának tervéről szó sincs, hiszen már maga a kultuszminiszter kijelentette a Házban a költségvetés tárgyalásánál, hogy az Operaház dolgában minden bérbeadási eszme távol áll. Deficit az van és pedig 37.627 korona és ötvenkét fillér, a minnek tulnyomó része, harmincezer korona éppen szeptember hónapra esik. Ezen nincs mit csodálkozni. A szeptember általában rossz hónap. Az Operaház ebben a hónapban harminc előadást tartott s hogy nagyon gyakori volt a műsorváltozás, arról éppen a művészek és művésznők betegeskedése miatt igazán nem lehetett tenni. Az Operaház különben az idén egyáltalán több előadást fog tartani, mint az elmúlt színházi esztendőben. Az intézőség arra törekszik, hogy több előadást tartson, hogy a publikum zenei érdeklődését fokozza és kielégítse s ilyen módon a jövedelem is szaporodik. Remélhető, hogy a jövő jobb téli hónapokban behozzák a deficitet. November elsején vonul be Balling, az új főkarnagy, aki szabadságot kért ugyan január elseiéig, de mivel nincs rá szüksége, a szerződésben megszabott rendszer időben kezdi meg pontosan működését. Miat elismert és kiváló dirigens kétségkívül döntően fog a művészeti vezetésbe befolyjni. Előre nem lehet beszélni, a publikum is csak akkor fog ítélni, ha Balling működését megismerte. Az operaházi kérdés hánytorgatása ma különben is fölösle-

ges és hiábavaló, mert egyáltalán nem aktuális. Várjuk meg, mit hoz az új intézkedés s azután lehet majd beszélni.

* **Kis szökevény.** Érdekes reprizt rendez szombaton este a színtársulat. A kis szökevény című operettet elevenítik fel, amelynek főszerepeit Dióssy Nusi, Neógrády, Nőrádi, Benkőné, Polgár, Győző, Vass és Ludszlay fogják játszani. Az operetthez az igazgató új díszleteket rendelt, amelyek emelni fogják a kiállítás hatását.

* **Felolvasó ülés.** A temesvári Arany János Társaság 1911. évi október hó 14-én, d. u. 5 órakor Temesvárott, a varmegyei színház nagytermében felolvasó ülést tart, a következő tárgysorozattal: *Járosy Dezső*, rendes tag: *Bayreuthi emlékek*. 2. *Joanovich Sándor* mint vendég: *Versek*. 3. *Szinéri György*, szegedi író, mint vendég: *Ercsike politikál*, elbeszélés.

* **Az aradi Máv. Dalegyet hangversenykörútja.** Nagyszabású és fényesen sikerült hangversenyt rendezett a hó 7-én Petrozsényben és 8-án Vajdahunyadon az aradi Máv. Dalegyet Szablóczky János karnagy vezetése alatt. Az aradi dalosokat már Piskin melegen fogták. Amikor a vonat barabogott a pályaudvarra a piskii műhelyi zenekar játszott. Petrozsényben a zsilvölgyi polgári dalegyet fogadta őket. Délután megtekintették a szurduki szorost és a vidék nevezetességeit. A hangverseny, melyben Petrozsény és a környékbeli intelligencia ugyszólván teljes számban megjelent, este 9 órakor kezdődött a Kaszinó nagytermében. A szebbnél-szebb s művészi precizitással előadott dalokat többször meg kellett a dalosoknak ismételni. A nagyszerű hangversenyt reggelig tartó tánc követte. — Vasárnap reggel Vajdahunyadra mentek a dalárdisták Utközben Piskin kiszálltak s *Stankovits Miklós* üzletvezető lelkes szavak kíséretében letette Bem emlékoszlopára a dalegyet koszorúját. Vajdahunyadon szintén szeretettel fogadák az aradiakat. Az este rendezett hangversenyen megjelentek az ott időző *Festetics* és *Esterházy* grófok, Vajdahunyad színejeva s az ott kongresszusozó egyetemi tanárok. Mindkét helyen virággal halmozták el *Stankovits Miklós* német a dalegyet védnökönjét. A dalárdistákat *Stankovits Miklós* üzletvezető és *Farkas Ernő* felügyelő a dalegyet aradi védnökei vezették.

* **A méltóságos kisasszony premiérje** kedden volt az Uránia színházban és már ma estére mindhárom előadásra tömegesen történtek jegyekre előjegyzések. Ez a legfényesebb siker frappáns jele. De meg is érdemel ez a nagyszabású mozgófénykép minden érdeklődést. Maga a kép tárgya megindító realizmusával, az örök emberi szerelem és az ugyancsak örök emberi osztálykülönbség összeütközéséből keletkezik a megindító dráma. A grófnő inkább tartja messze lánszának, hogy egy visszataszító férfinoz kösse az életét, mint szívére hallgatva egy derék, férfias őt a végtelenségig szerető embernek nyujtsa kezét. Természetesen a társadalmi különbség megbosszulja magát és az ideálját a magosban kereső férfi rettenetes szenvedéseken megy keresztül, míg boldogan kelére érheti szerelmét. Ezt a pár szóban elmondott megkapó drámát a norvég kinematográfia méltán csodált tökéletes művészi előadásában és bravuros rendezésében ismerjük meg. Ezek a színészek az életet viszik a néző elé, a rendező pedig mindenben támogatja a szerzőt. Ha lovagolni kell, a grófnő lovagol, a kastély nem vászonból, hanem „kastélyból” van, a csolnak vizen uszik, nem masinával huzzák végig lefektetett síneken, szóval itt nem kell a közönség fantáziájára bízni, hogy a mesehez elképzelje a valót, hanem készen kapja az életet. A nagyhatású dráma mely egyik gyönyörszeme a kinematográfának még szerdán és csütörtökön kerül színre. 175

* **Madame Rex.** (Bemutató az Apollóban.) Gyönyörű, mestersen megjátszott képet mutatott be ma este az Apolló-színház, amelyben a szerelem és az anyai szeretet viaskodnak egymással. Ebben a lelket megrázó küzdő csatában az anyai szeretet diadalmasodik s amíg mindig tetszeni vágyó anya átengedi a tért az ifjúságnak s vérző lélekkel lemond a maga boldogságáról, hogy ifjú leányának boldogságát teremthesse meg. A világhírű

kép igen nagy érdeklődést keltett s a publikum zsufolásig megtöltötte a mai premier estén az Apolló-színházat, hogy a fehér vásznon megrajzolt csodás, megkapó jelenetekben gyönyörködjen. A közönség tetszését annyira megnyerte a gyönyörű film, hogy az egyes jeleneteknél, ami szinte példa nélkül áll a moziképek történetében, a közönség lelkesen tapsolt. A kép egy pazaral díszített játéktérbe vezet, amelynek a francia arisztokracia legkiválóbbjai állandó látogatói. A játékbarlang tulajdonosnője, Madame Rex, egy még mindig tetszeni vágyó szép asszony, hogy szenvedélyének szabaddában hódolhasson, kis leánykáját zárdába adja nevelni. A hódító külsejű asszony szerelmes szívét megejtí egy fiatal márki, aki viszontszerető Rex asszonyt. A szerelem a márkit annyira hatalmába ejti, annyira a szép asszony rabjává teszi, hogy feleségül akarja venni. Ez a szerelem azonban hamarosan tovaszáll, amikor az ifjú márki az erdőben találkozik egy gyönyörű leánnyal, aki iránt már az első pillanatban emésztő szerelemre lobban. A fiatal leány is viszontszerető a csinos külsejű arisztokratát s titkon találkozik az erdőben. Rex asszony szerelme napról-napra jobban elbidegült tőle. Megtört szívvel bolyong az erdőben, amikor megrendítő látvány tárul szemei elé: szerelemese, a márki egy leányt tart karjai között, akiben saját leányát ismeri föl. Nehéz haro támad Rex asszony lelkében, szerelme viaskodik anyai szeretetével, míg végül az anyai szeretet győz és áldását adja a fiatal párra. A minden részletében megkapó bájos történet szerdán is látható az Apollóban. 177

* **A színházlátogató közönség figyelmébe.** A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után *Buffet-színházi vacsora*. Naponta elsőrangú cigányzene.

Szenzáció a turfón.

— Az osztrák szokéklub egy magyar tréner ellen. —

Tévirati tudósítás.

Budapest, október 10.

A turfónak ma nagy szenzációja volt. A bécsi Jockey klub igazgatósága ma levélben értesítette egyik előkelő tréneret, hogy megfosztja őt a pályahasználat jogától. Ez a levél annál nagyobb feltűnést keltett, mert a Magyar Lovaregylet igazgatósága az ügybe nem volt s a tréner elleni vizsgálat is a legnagyobb titokban folyt.

Charles Planer tréner, aki a monarchia legelőkelőbb versenystábillóinak volt idomítója, amennyiben *Festetics* herceg, Hohenlohe herceg és Batthyány gróf lovai voltak boxjaiban elhelyezve, ma délután levelet kapott a Jockey klub igazgatóságától, melyben tőle a tréner engedélyt megvonták. Ennek az a következménye, hogy a Planer által idomított lovak többé nem szerepelhetnek a bécsi és kottinbruni versenyeken.

A löversenyterén elterjedt hír megerősítést nyert s mindenütt nagy feltűnést keltett. A részletek is csakhamar kitudódtak. A beavatottak ugyanis elárulták, hogy a Jockey klub szokailanul szigorú intézkedését meg sem indokolta, hanem csupán a versenyszabályok 70/b pontjára történt utalás a levélben. E paragrafus szerint mindkét lovaregylet igazgatósága indokolás nélkül is megvonhatja bármelyik trénerrel az engedélyt.

A szigorú intézkedés annál kinosabban érintette a budapesti turf-köröket, mert egyedül áll abban a tekintetben, hogy egyik lovaregylet a másik megkérdése és hozzájárulása nélkül ily fontos intézkedést hozott volna.

Az engedélymegvonás oka beavatottak szerint az, hogy Planer tiltott machinációkat végzett. Az osztrák lovaregylet már hónapok óta nyomozott ellene titokban, mert egy feljelentés szerint a gondozása alatt álló versenylovaknak tiltott módon a futamok előtt izgatószerket szokott beadni.

Hasonló vizsgálatot már tavaly is indított az Osztrák Lovaregylet. Akkor Ball tréner, kinek istállójában Rascal, a tavalyi derbygyőztes, a Springer lovak trénera Hyams és Planer állottak tiltott doppinggel vádolva a lovaregylet igazgatósága előtt. Ball a vizsgálat során beismerte, hogy tényleg szokott lovaknak arzén beadni, de ezt mindegyetesen megtagadta, nem csak versenyek előtt. Így Ball tisztáódott, Hyams azonban manipulációja miatt Spring-

ger báró azonnal elesepta, Planer érdekében pedig Festetich herceg és Batthyány gróf vetették közbe magukat.

A Jockey-klub szigorú eljárását a magyar turf vezető férfiai majdnem kivétel nélkül helyeselték, kinos megütközést keltett azonban, hogy a Magyar Lovaregylet be sem avatták a vizsgálatba, sőt a döntésnél sem kérték ki véleményét és hozzájárulását. Híre járt ma délután a lóversenyterén, hogy az ügy nagy hullámokat fog felvetni a szakadást fog okozni a két lovaregylet között.

Lefokozott huszárhadnagy.

— Aki megrágalmazta a bajtársát. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 10.

Nagy feltűnést keltett néhány hónap előtt az az affér, amely két ismert huszártisztet, Huszár Zsigmond báró Nyiregyházán állomásozó huszárhadnagyot és Gilió Egon Radkersburgba beosztott főhadnagyot állította egymással szembe. Huszár több tiszt előtt, az Erdélyi borzó szeparéjában erősen hajnali hangulatban azt mondotta, hogy a fess Gilió főhadnagy lipótvárosi asszonyok pénzéből adja a gavalért. A rettenetesen meggyanusított főhadnagy bírói eljárást kért maga ellen. Synew százados hadbíró biztáka meg a vizsgálatot, aki egész sereg tanut hallgatott ki a kényes ügyben.

A Pesti Futár szerkesztője Nádas Sándor, Berecz Károly magán-detektiv, Blum Sándor férfiniszabó, König Károly fizetőpincér, Guttmann Arthur báró, báró Guttmann Arthurné és Madarassy Beck Gyula báró tanuvallomásai teljesen tisztázták Gilió Egon főhadnagyot. A kinos ügy koronatanuja Guttmann Arthur báró vallomása ezeket tartalmazta:

— Gilió főhadnagyhoz a legmelegebb és a legintimebb barátság fűz, hosszú évek óta. Nemcsak társaságban találkoztam vele, a házamnak is rendes és kedves vendége. Ugy, mint azelőtt, úgy ma is Gilió Egon huszárfőhadnagyot a legkorrektebb gentlemannek, mintaszerű gavallérnak tartom és ismerem. Soha, sem tőlem, sem családom más tagjától váltóalírást nem kért és nem is kapott. Ma is a legjobb viszonyban vagyunk; kölcsönösen nagyrabecsüljük egymást. Azokról a pletykákról, amiket Budapesten szélteben terjesztenek, már régen tudok. Mindenről tudok, de a rosszindulatú, sötét és beteges pletykaáradattal szemben védtelen vagyok. Budapest egy pletyka-város.

Huszár Zsigmond nem is nevezett meg újabb tanukat. A szerencsétlen huszonhárom éves fiatal ember, aki egy szélteben rebesgetett pletykának adott nyíltan hangot, végzetes helyzetbe került. Előrelátható volt, hogy ez a vértelen párbaj az ifjú Huszár báró sarzsijába, egész karrierjébe kerül. A hadnagyot annyira megviselte kétségbeesítő helyzete, hogy súlyos idegbajt kapott, amely ellen három és fél hónapig a XVI. számú helyőrségi kórházban keresett gyógyulást. Szeptember közepén egészen hágyta el a kórházat. E napokban aztán meghozta ítéletét a kassai hadbíró. Synew hadbíró referádája alapján a hadbíró Huszár Zsigmond báró szabadságot huszárhadnagyot tisztí rangjától való megfosztásra és két heti könnyű várfogságra ítélte.

Katonai körökben nagy meglepetést keltett ez az ítélet. Huszár báró régi katonacsalád sarja, sárosmegyei kastélyukban főhercegeket is fogadtak már, mindenki azt hitte, hogy néhány hónapi kaszárnyafogság árán megmenekül. A bírói indoklás alaptalanul rágalmozónak mondja Huszár Zsigmondot, amely annál

súlyosabb beszámítás alá esik, mert bajtársáról, ugyanazon csapattestnél szolgáló feljebbvalójáról állított elyát, amely őt közmegevetés tárgyává teheti. Hír szerint Huszár családja Frigyes főherceg után, a királyhoz fordul kegyelemért.

A zálogházi rablógyilkos az esküdtek előtt.

— Az ügyészség vádirata. —

Távirati tudósítás.

Temesvár, október 10.

A jelenkor egyik elvetemült gonosztevője, a rablógyilkos Balázs István, aki Temesváron Löwinger Ferenc zálogház tulajdonost megölte és kirabolta, legközelebb elveszi büntetését. A négy hónapra terjedő vizsgálat befejezést nyert, a nyomozó hatóság összegyűjtötte a bűnyű összes adatait, csoportosította a bizonyítékokat, melyek napnál is fányesebben megdöntik a gyilkos konok tagadását. A temesvári kir. ügyészség elkészítette a vádiratot, melyet ma reggel hirdettek ki a gyilkos előtt. Balázs nyugodtan fogadta a vádiratot, kijelentette, hogy kifogásokkal nem kíván élni és így a szenzációs ügy még az októberi ciklusban kerül az esküdttörök elé.

A kir. ügyészség vádiratának rendelkező része következőleg szól:

Vádiratot nyújtok be 1911. évi június hó 12-től július hó 10-ig előzetes letartóztatásban volt a ezen idő óta vizsgálati fogságban levő Balázs István, Nagyikindán 1885. évi július hó 24-én született, tehát 26 éves román. kath. vallású nőtlen, vagyontalan, foglalkozás nélküli pincér, lopásért a nagyikindai kir. törvényszék által 3 havi fogsággal, a temesvári cs. és kir. hadbíróóság által 27 havi börtönnel és a temesvári kir. törvényszék által 2 és fél évi fogsággal büntetett nagyikindai lakost a btk. 278 § ba ütköző gyilkosság büntetével és azzal a btk. 96. §-a szerinti anyagi halmazatban álló a btk. 344. § ába ütköző rablás büntetével azon az alapon vádolom, hogy Temesvárott 1911. évi június hó 10-én délután egy óra tájban az Erdő utcában levő zálogüzletben Löwinger Ferenc temesvári lakost a zálogüzlet egyik tulajdonosát, előre megfontolt ölési szándékkal revolverből ejtett lövésekkel és székklábbal a fejére mért ütésekkel megölte és ugyanakkor a zálogüzletből a meggyilkolt tulajdonos személye ellen alkalmazott erőszakkal 1661 korona 19 fillér készpénzt és körülbelül 10000 korona értékű ékszereket elvett azon célzattal, hogy azokat jogtalanul eltulajdonítsa.

Vádolom továbbá jelenleg szabadlábon levő de 1911. évi június hó 15-től július hó 10-ig előzetes letartóztatásban volt.

Felber Lajos 32 éves római kath. vallású, nőtlen, ágyassági viszonyban élő, foglalkozás nélküli temesvári lakost és szabadlábon levő.

Balázs Anna 20 éves román. kath. vallású hajadon, Felber Lajossal ágyassági viszonyban élő foglalkozás nélküli temesvári lakost a btk. 370. §-ába ütköző a ezen § első bekezdése szerint minősülő orgazdaság büntetével azon az alapon, hogy a Balázs István által a Löwinger féle zálogüzletből elrabolt pénzből Temesvárott 1911. évi június hó 10-én 37 koronát vagyoni haszon végett megszerettek, jóllehet tudták, hogy Balázs István rablás büntetésének elkövetése után jutott ezen pénz birtokába.

A vádirat ezután részletesen ismerteti a bűncselekmény előzményeit, a gyilkosság körülményeit, a vizsgálat adatait, a tanúk vallomásait.

Racsov Lehel kir. törvényszéki bíró, vizsgálóbíró helyettes ma reggel nyolc órakor hirdette ki Balázs István előtt a vádlevelet. Balázs nyugodtan állott a két szuronyos ór között és cinikusan hallgatta a rettenetes vádat, mely őt rablógyilkosnak bélyegzi. A felolvasás után a bíró e szavakkal fordult Balázshoz:

— Tudja, hogy mit olvastam most fel magának?

— Igen, a vádiratot — volt a nyugodt válasz.

— A törvény szerint jogában áll kifogásokat beadni a vádlevél ellen.

— Azt is tudom.

— Kíván élni ezen jogával?

— Nem. Kifogásokat nem adok be, sem én, sem ügyvédem. Történjék velem, aminek történnie kell.

A rablógyilkost ezután visszavezették célájába, ahonnan már csak bírói elé kerül ismét. A tárgyalás két-három napig fog tartani.

A menyasszony által kitartott főhadnagy.

— A osaló gróf bűnpöre. —

Távirati tudósítás.

Berlin, október 10.

A törvényszék ma folytatta Metternich gróf bűnpörenek tárgyalását. A mai nap már előre is igen mozgalmasnak ígérkezett. Tegnapi ugyanis megjelent a „Kleines Journal“-ban a per folyamán hirhették vált Wertheimné férjének egy nyilatkozata, amely a szintén a perben tanúként szereplő Vetter főhadnagy ügyével foglalkozik. A főhadnagy, mint ismeretes, szintén gyakran megfordult a Wertheim család szalonjaiban és úgy, mint Metternich gróf szintén el akarta nyerni Wertheimné leányának, az elvált Landsbergernének a kezét. Tanuvallomásában azt mondotta a főhadnagy, hogy ő a Wertheim családdal egész határozottan megértette, hogy nem akarja a leányukat elvenni. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy akkor miért fogadott el Landsberger Dollytól mégis egy arany szivartárcát ajándékkul, azt felelte a főhadnagy, hogy az ajándék visszautasítása által nem akarta a hölgyet megsérteni.

Erre a vallomásra vonatkozólag jelenti ki Wertheim a Kleines Journalban, hogy a főhadnagy, akit az egész családja mint jóvendőbeli vejét tekintett, havi 3000 korona járadékot kapott tőle. Továbbá — mondja a nyilatkozat — hat hónapig nap-nap után ajándékokkal halmozta őt el. Ha most Vetter ur eskü alatt azt vallja, hogy csak azért nem utasította vissza az ajándékot, mert nem akarta leányomat megsérteni, akkor figyelmeztetnem kell őt arra, hogy mi mindent fogadott el tőlünk ajándék gyanánt.

Erre a nyilatkozatra a főhadnagy ügyvédje a Nationalzeitungban kijelentette, hogy amit Wertheim az ajándékokra és a havi apanázsra vonatkozólag mondott, megfelel a tényeknek és a főhadnagy elmulasztotta, hogy erről akár az ügyvédjének, akár az édesatyjának szolt volna.

A törvényszék sürgönyileg idézte meg a mai tárgyalásra az időközben Spangauból Mainzba áthelyezett főhadnagyot. Vetter édesatyja tegnap Berlinbe érkezett és ügyvédjével tanácskozott, mert vissza akarja fizetni a Wertheim-családnak azokat az összegeket, melyeket fia tőlük kapott.

A tárgyalás során ismét több zajos jelenet játszódott le a vádlott és a bíróság között. Így többek között egy Pauli nevű tanu szeméretti az ügyésznek, hogy róla azt írta a lapokban, hogy hazug. Wolf Metternich izgatottan ugrott fel székéről a bíróság felé kiabálva:

— Ezek akarnak bírák lenni? Ilyen a porosz igazságszolgáltatás?!

A bíróság erre visszavonult tanácskozni, majd visszatérve a terembe az elnök kihirdette, hogy Pauli tanut az ügyész megsértéséért 24 órai elzárással bünteti.

Pauli: Miért akarnak engem megbüntetni, miért nem vonják vissza inkább azokat a valótlan állításokat és sértéseket, melyeket a lapokban közöltek? Én ezekért az ügyészt 15,000 márka pénzbüntetéssel sújtom!

Kihirdeti még az elnök, hogy a vádlottat tiszteletlen magaviseletéért 48 órára kenyéren és vizen való börtöni ítéli.

Vádlott: Én miattam akár 100 órára is ítéltetnek! Nem bánom azt se, ha a fejemet levágják. Maguk bírák morálisan már el is vannak ítélve a közvélemény által! Különbösen éhes vagyok s ezért szünetet kérek!

A tárgyalást ezután az elnök holnapra halasztotta.

HIREK.

Agyonlőtte az édesapját.

— *Külvárosi családi dráma a fővárosban.* —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 10.

Borzalmas családi dráma játszódott le ma délután a fővárosban. Egy elkeseredett fiatalember agyonlőtte az édesapját, aki folytonosan részegeskedett és állandóan kizárta nyolc tagú családját.

Az eset színhelye Ó Buda egyik szűk utcájának rogyadozó külvárosi háza. Itt lakott Jugl János 56 éves asztalossegéd nyolc tagú családjával. Az asztalossegéd az utóbbi időben teljesen lezüllött. Nemcsak a maga keresményét itta el, hanem a koresmába hordta azt a pénzt is, amit a felesége keresett zöldségáruslással, meg amit a tizenhét éves fia hozott haza. A család nagy nyomorban élt, úgy hogy már ki is akarták őket lakoltatni. Utóbbi napokban a család helyzete még rosszabbra fordult, mert Jugl már dolgozni se járt s ahol csak tehette, szép szóval vagy erőszakkal, elszedte a pénzt hozzátartozóitól és eldorbézolta.

Ma délután, mikor az asszony elment otthonról, Jugl feltörte a szekrényt, kivette a felesége negyven koronáját, ami a zöldség bevásárlásához volt szükséges, azután elment és a pénzt ellumpolta. Este félhatkor tért haza s mikor az asszony szemrehányást tett neki, megverte az egész családot, azután lefeküdt aludni.

Hat óra után jött haza a rabiátus ember fia, Jugl József háziszolga. A fiatalember már az udvaron értesült a történetéről, amitől anynyira feldühösödött, hogy berohant a lakásba, revolvert rántott és közvetlen közelből hatszer rálőtt az apjára. Mind a hat lövés talált és Jugl azonnal meghalt.

A gyilkos fiu elmenekült, de később önként jelentkezett a III. kerületi rendőrségen. Kihallgatása alkalmával a következő rövid vallomást tette:

— Előre megfontolt szándékkal agyonlőttem az apám, mert mindenünket elvitt és mindnyájunkat tönkretett.

A gyilkos fiut kihallgatása után letartóztatták.

— **Az időjárás.** (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jólát: Változékony, felhős, szeles idő várható hőszűkülettel és elvélve csapadékkal. — **Távirati prognózis:** Változékony, szeles, hűvösebb, elvélve csapadék. — A hőmérséklet Budapesten déli tizenkét órakor 12.0 Celsius fok.

— **Szocialisták az obstrukció mellett.** Budapestről jelentik: A szociáldemokrata-párt ma este nyolc nyilvános népgyűlést tartott, amelyek azonos határozati javaslatban az obstrukciót helyeselték és állást foglaltak az obstrukció letörésére irányuló kísérletek ellen.

— **Tisza István gróf Aradon.** A magyar politikai életnek számottevő és jelentőséges eseménye lesz Tisza István gróf aradi beszámolója, amelyet a város képviselője október 19-én tart meg. Minthogy a parlamenti harc nélkülözhetetlenül a fővárosba szőlítja a munkapárti vezető politikust, Tisza csupán egy napot tölthet ezúttal Aradon, ahová reggel fél hatkor érkezik meg. A beszámolót délután 3 órakor a nyári színházban tartja meg és erre az aradi nemzeti munkapárt a következő szövegű falragason hívja meg Arad választópolgárait:

„**Polgártársak!** Országgyűlési képviselőnk gróf Tisza István f. évi október hó 19-én d. u. 3 órakor tartja beszámoló beszédét a nyári színházban, amelyre Aradváros polgárságát pártkülönbség nélkül meghívja az Aradi Nemzeti Munkapárt. Páholy és erkélyülések kizárólag nők részére fentartva, mely helyekre jegyek Reinhart Fülöp butorgyáros irodájában Andrassy-tér 17. kaphatók.”

Az aradmegyei munkapárti szervezetek elnökeihez pedig az alábbi meghívó levelet intézte az aradi munkapárt vezetősége:

Nagyságos Elnök ur! Városunk nagynevű képviselője, Tisza István gróf f. hó 19-én, csütörtökön délután 3 órakor tartja az aradi nyári színházban beszámoló beszédét. Amidőn erre Nagyságodat és a vezetése alatt álló párt tagjait tiszteletteljesen meghívjuk, egyidejűleg felkérjük, hogy a beszámolón küldöttségileg résztvenni és erről bennünket levélileg, esetleg sürgönyileg idejekorán értesíteni kegyeskedjék.

A beszámoló beszéd után a Fehér Kereszt éttermében banket lesz Tisza tiszteletére.

Tiszát Aradra a munkapárt számos tagja fogja elkísérni. Eddig a következők jelentették be a csatlakozásukat: Gerliczy Ferenc báró, Beóthy László, Vojnits Sándor báró, Telegdi József, Bornemissza Lajos, Tagányi Sándor, Márkus László, Szabó János, Werner Gyula, Darvai Fülöp, Herczeg Ferenc, Pál Alfréd, Visy László, Hegedüs Kálmán, Hámary László, Wittmann János, Rednik Gábor, Mártonffy Márton, Nemes Zsigmond, Almássy László, Radvánszky Antal báró, Jaross Vilmos, Niamesny Mihály és Montbach Imre.

— **Ejegyzés.** Fekete Sándor borossebesi kerületi munkásbiztosító pénztári számtiszt eljegyezte Franz Adolf és neje szemlái nagykereskedő művelt, bájos leányát, Ilonkát. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Az október tizenkilencediki banket.** A város közönsége által e hó 19-én, csütörtökön este 7 órakor, a Fehér Kereszt szálloda téli kertjében rendezendő társas vacsorán egy teríték ára itallal 5 korona. Jelentkezések eszközölhetők Weisz Leó, Ifj. Klein Mór, Kepplich Zsigmond könyv- és papirkereskedésében, Reinhart Fülöp butorgyáros irodájában Andrassy-tér 17 és a „Fehér Kereszt” kávéházban kitett ivenken e hó 18-án estig.

— **Orvosi hír.** Napok óta Berlinben tartózkodik Wiener Gyula dr. az Aradon oly nagy ismeretségnek örvendő európai hírvő fogorvos, hogy a berlini egyetemen kurzusokat hallgasson és a fogászat terén elsajátított kitűnő újításokat meghonosítsa aradi, széleskörű praxisában. Wiener dr. e hónap 15-én újból megkezdte aradi működését.

— **Halálozás.** Weiler Rezső földbirtokos, Aradváros törvényhatósági bizottságának tagja, ma hirtelen elhunyt. Szívinfarktus ölte meg 63 esztendőse korában. Holttestét Valkányba szállítják és ott helyezik örök nyugalomra. Aradi temetése, illetve a vasúthoz való szállítása 11-én délután 2 órakor történik meg a Batthyányi-utca 12. számú gyászházból.

— **A kolera.** A belügyminisztérium közegészségügyi osztálya jelenti: A komárommegyei Izsán, a bacsodrogmegyei Eteden, a fejemegyei Adonyban, a baranyamegyei Kőrösmezőn és a torontálmegyei Szörög és Törökbecse községekben egy-egy koleragyanus megbetegedés fordult elő. Sem Budapesten, sem Ujpesten nem történt újabb megbetegedés. — Törökbecséről jelentik: A város külső területén, Dungserszky földbirtokos tanyáján, koleragyanus tünetek között meghalt Becskei Barna napszámos.

— **Elhalasztott megyegyűlés.** Aradmegyei rendes közgyűlést e hó végén, október 30-án tartják meg és nem október 19-én, amint ezt pár hét előtt híresztelték. A közgyűlés tárgysorozatát még nem állapíthatták meg véglegesen, de az már bizonyos, hogy a megye 1912. évi költségvetését, Zalamegyének az argentinai husbehozatal ellen tiltakozó agrárius átiratát tárgyalni fogják az október 30-ikái közgyűlésen és a kisjénői szolgabírói állásra megtartják a választást.

— **Köszönetnyilvánítás.** Csermák Ágoston ur, a Központi Szálloda bérlője 100 koronát küldött az aradi zsidó hitközségnek jótékony célokra. — Leopold Adolf ur és neje (Budapest) koszorúmegváltás címén 20 koronát küldött az izr. nőgyűlésnek. Ezen nemeslelkű adományokért ezúton nyilvánítja köszönetét az elnökség.

— **Az aradi izraelita hitközség városi segélye.** Aradváros törvényhatósági bizottsága egyhangulag szavazott meg hater ezer koronát az aradi izraelita hitközségnek városi szubvenció gyanánt. A közgyűlés határozatát felküldötte a belügyminiszternek jóváhagyás céljából, aki ma a következő érdekes indokollással szarmasztatta vissza a városhoz: „Az iratokat oly felhívással küldöm vissza polgármester urnak jelentse be, hogy az ottani izraelita hitközség részére megegyezett 6000 korona évi segélyösszeg — ide nem értve a kegyuri kötelezettségből kifolyó terheket — arányban áll-e a város többi felekezeteinek nyújtott évi támogatással. Az arány megállapításánál figyelembe kell venni, hogy a városban ez idő szerint két izr. hitközség áll fenn és pedig a kongresszusi szervezettel bíró és az autonóm orthodox hitközség. Tekintettel arra, hogy az orthodox hitközség is esetleg igényt támaszthatna községi segélyre, a határozat jóváhagyása előtt tudnom kell, hogy a 6000 korona segélyösszeg megfelelő-e a hitközség tagjai arányának.”

— **Merénylet a szerető ellen.** Ma reggel négy órakor Farkas-utca 7. számú kapuja előtt Tóth József napszámos revolverrel rálőtt Piskuj Róza, férjezett Tull Paskinéra és a bal combján megsebesítette. A rendőrség részéről megjelent a merénylet helyén Kovács Antal rendőrhadnagy és Prohászka László dr. tb. főorvos, aki a súlyosan megsebesült asszonyt a kórházba szállította. A merénylő napszámos, előadása szerint, a lövést önvédelemből volt kénytelen megtenni, mert a nő, akivel ő már hat esztendeje közös háztartásban élt, nem akart beleegyezni abba, hogy szakítsanak és Tóth megnősüljön. Minthogy tegnap este a menyasszonya megjelent a lakásán és az ugyanazon háznál lakó Tullné ezt látta, ma reggel négy óra előtt a kapuban lesbe állott, hogy a munkába távozó Tóthot forró vízzel leöntse. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy megállapítsa vajjon Tóth előadása fed-e az igazságot, vagy pedig a kórházban kihallgatott asszony mondotta a valót, akinek előadása szerint Tóth minden ok nélkül, csak azért, hogy elpusztítsa az utóból, követte el a merényletet. A sebesült vallomása szerint Tóth körülbelül 10—12 lépésnyi távolságról sötétte el a fegyvert és ezzel azt akarja bizonyítani, hogy önvédelemtől nem lehet szó. A rendőrség a merénylőt őrizet alá helyezte.

— Leesett a harmadik emeletről. Temeváról jelentik: Végzetes szerencsétlenség történt tegnap délután egy újonnan épülő ház építési munkálatainál. *Bremich Regina* tizenhét éves napszámosleány tegnap délután öt óra tájban vakolatot vitt fel a harmadik emeletre. Véletlenségből elcsuszott és a magasból lezuhant a földre. Külső sérüléseket nem szenvedett, de állapota igen súlyos. Esméletlen állapotban vitték a szerencsétlen teremtést a kerületi betegsegélyző pénztár szanatoriumába, ahol ápolás alá vették.

— Kiderült régi bűn. *Magyarkanizsáról* jelentik: Még öt év előtt egy éjszakán meggyilkolták *Bogoszaljev Mihály* és a vele egy szobában volt öccsét. Az akkor zéles mederben folyt vizsgálat nem vezetett a gyilkos nyomára. Most a zenta-felsőhegyi csendőrsúlyos gyanúkok alapján letartóztatta a meggyilkolt férjét, *Bogoszaljev Mihályt*, magyarkanizsai módos gazdát és ennek rokonát, *Vladyev Vendelt*.

— Letartóztatott váltóhamisító. *Budapestről* jelentik: Még 1909. január havában történt, hogy a „Budapesti Hitelbank m. sz.” bankpénztáránál egy magát *Reiner Lipót* okleveles építésznek nevező ember bemutatott egy 2500 koronás váltót leszámítolás végett. A váltón mint jótállók szerepeltek: *Reiner Izsó*, terménykereskedő, *Huszár-utca 24. sz.* *Halász Hubert*, gépészmérnök, *Ferenc-körut 21. sz.* *Kroh Jakab*, betonépítési vállalkozó. A beszerzett információ az aláírókat hitelképeseknek, sőt kintőknél jelezte és a váltót *Reiner* kezéhez a szövetséget leszámította. Első lejáratkor a váltóra 200 koronát törlesztettek, második lejáratkor már nem jelentkezett senki. A szövetséget a váltót peresítette és akkor kiderült, hogy *Reiner Izsó* egyáltalán nem létezik, *Halász Hubert* létezik, de nem írta alá a váltót, *Kroh Jakab* pedig egy ügynök, aki ötven koronát kapott azért, hogy a váltót aláírja. Ugy a szövetséget, mint *Halász Hubert* feljelentést tettek *Reiner Lipót* 80 éves magánhivatalnok ellen, de ez nem volt feltalálható, megazokott. Most, két hét után előkerült. Egy detektív felismerte, egy *Klauszál-téri* kávémérésben, bevitt a főkapitányságra, ahol letartóztatták és ma átkísérték az ügyészséghez.

— Holttest a vasúti síneken. A tótváradai állomáson ma hajnalban a sínek között ráakadtak *Mócz Szent* napszámos összezuzott, szétgázolt hullájára. A vasúti alkalmazottak a szerencsétlenségre vonatkozólag nem tudtak felvilágosítást adni. Annyi bizonyos, hogy ha valamelyik vonat gázolta el *Mócot*, úgy a szerencsétlenség csak éjjel 1 és 3 óra között történhetett. Nincs azonban az sem kizárva, hogy bűntény történt. A csendőrség megindította a titokzatos ügyben a vizsgálatot.

— Meggyilkolta a szület. *Szolnokról* jelentik: *Kolompár György* cigánylegény a vezsenyi révénél revolverből rálőtt atyjára és anyjára s az apát halva, az anyát pedig haldokolva szelítették a vezsenyi kórházba *Kolompár György* szüleivel a tiszaföldvári vásárról jött és valami ott összezúzózkodott velük. Háves cigányvére a gíra elragadta, hogy revolvert vett elő és rákattentőjükre rálőtt. A gyilkos legényt letartóztatták.

— Meglopott erdőtanácsos. *Szabó József* állami erdőtanácsos ma reggel a budapesti személyvonattal átutazott az aradi állomáson. A vasúti kocsiból kiszállott, hogy egy újságot vásároljon a perronon. Míg a tanácsos mindössze 3-4 percet töltött a kocsiján kívül, valaki ellopta a fülkében hagyott értékes tálikabátját. A vasúti rendőri kirendeltségnél tett panaszra megindították a nyomozást.

— Fog-klinika az aradi elemi iskolákban. *Tisch Mór* dr. városi főorvos az iskolai egészségügyet egy igen üdvös intézménnyel akarja megjavítani. Egy lelkes aradi orvos, *Wiener Gyula* dr. ugyanis eddig saját buzgalomból részesítette ingyenes kezelésben a népiskolák szegény tanulóit. Minthogy a fog-betegségek meggyógyítása igen lényeges higiéniai feladat, a főorvos ma egy köriratot küldött valamennyi aradi fogorvoshoz, amelyben arra kéri őket, hogy *Wiener* dr. dícsáretreméltó példáját követve vállalják a szegény tanulók kezelését és a racionális fog és szájjápolásra történendő ki-oktatását.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 10-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: *Orz Mihály* acsev motorvezetőnek *Anna* nevű leánya. *Ispán György* acsev. hivatalnoknak *György* nevű fia. *Hubert István* cipésznek *Mária* nevű leánya. *Grünzweig Lajos* motoros állomástörnöknek *Etelka* nevű leánya. Meghalt: *Zelman Márton* 21 éves munkás. — Házasság nem fordult elő.

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe *Kerpel Izsó kölcsönző-intézete* helyben és vidékre is. 4871

— Perzsaszőnyeg raktáram *Weitzer János* utcában, leányiskola épületében — a főpostával szemben — megnyitottam. Tisztelettel: *Schwanz Zsigmond*. 4867

— Egy *Karpáti* féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Karpáti János* gyógyszerárban *Arad, Boros Béni-tér*. 4676

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér. *Vojtek és Weisznál*. 4501

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Gyűlés a kereskedők nyugdíja ügyében. Az aradi kereskedők hosszú idő óta foglalkoznak avval az eszmével, amelynek megvalósításához most az ország legnagyobb kereskedelmi egyesülete fogott. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés meg akarja teremteni a kereskedők országos nyugdíjnyújtását oly módon, hogy abban a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak egyformán beléphetnek. A terv alapelveinek előkészítésére való tekintettel az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés a vidéki kerületeinek véleményét kérte s e célból az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi kerülete a felső kereskedelmi iskola dísztermében október 15. d. e. 11 órakor az aradi kereskedelmi egyesületek egybevonásával értekezletet tart. Remélhető, hogy ez érdekes és nagyjelentőségű ügy tárgyalásánál úgy az önálló, mint az alkalmazott kereskedők nagy számmal fognak részt venni.

(*) Az aradi horbály- és fodrászsegédek vásárnap délután 5 órakor a *Millenium* szőcsarnok külön termében fontos ügyben összejövetelt tartanak. Kéretnek az érdekeltek, hogy valamennyien jelenjenek meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Egyezés a *Camaré* grófnő — *Hardegg* gróf párban. Megirtuk a napokban bécsi tudósítónk jelentése alapján, hogy *Camaré Maximiliana* grófnő atyja, *Hardegg Domokos* gróf, valóságos belső titkos tanácsos, az uralkozó tagja ellen pert indított és visszakövetelte 400,000 korona anyai örökségét, melyet csak azért adott át atyjának, hogy ez beleegyezék *Chorinszky* gróf főhadnaggyal kötendő házasságába. A grófnő a törvényszék előtt azt vallotta, hogy atyja, mint kiskorával iratott vele alá egy lemondó okmányt és ő csak szorult helyzetében tett eleget az aláírásnak. Mint most bécsi tudósítónk jelenti, a törvényszék ma fejezte be a bizonyító eljárást ebben a nagy feltűnést keltő perben, de ítéletre nem került sor, mert a grófnő atyja kibékült leányával és ki is egyezett vele, amennyiben hajlandónak nyilatkozott arra, hogy 200,000 koronát visszafizet leányának.

TARKASÁGOK.

(Pélreértés.)

— Egyébként meg volnék magával elégedve, *Juli*, csak azt nem szeretem, hogy az a katona minden este odakint van a konyhában, — mondja a ház urnöje a szobaleánynak.

— Kérem, olyan szegénylős, nem mer a szobába jönni — feleli naivul a szobaleány...

(A kosár.) Szerelmi párbeszéd a XX. században.

— Hát jól van *Udvarvölgyi* ur, elhiszem, hogy szeret, de kijelentem, hogy hozományom nincsen.

— Előre tudtam, hogy nagysád kosarat ad...

(A jó orvos.) Két ur beszélget a kávéházban:

— Hogy vagy megelégedve új orvosoddal?

— Nagyon jól. Nekem már kétszer mentette meg az életemet.

— Hogy hogy?

— Kétszer hívtam s egyszer sem volt ott hon...

(Gyanus vendég.) Egy kisvárosi vendéglőben a vendéglős figyelmezteti a pincért:

— Nézze pincér, vigyázzon ott a sarokban arra az urra, ő az egyedüli, aki nem szidta az ételt, *Aligha* nem bliccelni akar...

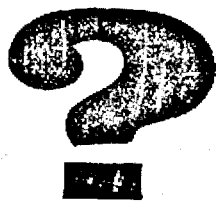
SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vidéki levelezőinket felkérjük, sziveskedjenek a községükben található mindennemű állami hivatalok, községi előljáróság, körjegyzőség, tanítók, lelkészek, postakézseők stb. hivatalnokainak névsorát, valamint az ottani pénzügyi intézetek, egyesületek, kaszinók, szövetségek, iparvállalatok tisztikarát s kiadóhivatallal mielőbb közölni. — Ugyezintén tisztelettel kérjük mindazokat, akik helyben a naptárra vonatkozólag a pótlás végett megküldött ívet eddig be nem küldötték, sziveskedjenek azt a naptárnak idejekorán való elkészítése érdekében sürgősen hozzánk juttatni.

Mit használjunk

hajhullás és fejkorpa

ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés leg-hathatósabb ellenszere a világhírű *Dr. William Patterson*-féle szagtalanított és töbszörösen rectifioált petroleum kivonat van elismerve. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson American Hair Petrol

névén szerepel. Egy üveg ára 2 korona.
Kapható Aradon

Hánzu Nestor Vöröskereszt Drogeria

Weitzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakat: *Barabás és Stefanovits* drogulisták, Budapest, *Alagut-utca 5. szám* alatt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A háboru, mint irányító tényező.

* Arad, október 10.

Minden újságolvasó embernek, aki a kezébe vett hírlapot alaposan keresztül böngészte, feltétlenül a szemébe ötlött az, hogy egy gabonának, mint az értékpapirnak az ára az utóbbi idő alatt alapos ingadozásnak volt kitéve. Azonban talán egy pillanatig sem gondolkodik azon senkise vajon miért is történik így? Pedig ez a kérdés mindenkor fontos, mert ha ennek az okát tudjuk, egyszerűsítetté válna a helyzetünk azzal, hogy bizhatunk-e a beálló szilárdság, avagy lanyhaság tartósságában?

Különösen nem lehet közömbös ez a körülmény azokra, akiknek eladó terményük van, akik spekulálnak, mivel arra kell gondolniok, hogy mikor járnak jobban: ha most viszik az árut a piacra, vagy ha még várnak vele? Ezen elhatározás körül áll be annak tüzetes megvizsgálásának szükségessége, hogy meggyőződjünk arról, tulajdonképpen milyen impulzus következtében szilárdult meg az irányzat, avagy estek vissza? És itt eljutottunk azon ponthoz, amiről alapjában véve írni akarunk. A megújuló, majd lecsendesülő olasz-török háborus híreket — amelyeknek hatása alatt az árak hol emelkedtek, hol pedig visszaestek — nem szabadna irányító tényezőnek felhasználni, csak bizonyos határig. Nem szabad itt a véletelig vinni, mert a békés hangulat csakhamar a rendes kerékvágásba tereli az árakat. De míg ez a komédia lejátszódik, a tőzsdén óriási kavargás van és sokan nemcsak az eszüket, ha nem a pénzüket is elvesztik. Végül pedig a háboru lecsendesül de már akkor késő, mert a hősök a börzén elvéreztek... S. H.

— Szüret a Hegyalján. A hivatalos szüret tegnap kezdődött meg a Hegyalján. A termés eredményéről még nem lehet tájékozódni, annál kevésbé, mert ma a kedvezőtlen időjárás miatt a legtöbb helyen félbe kellett szakítani a szüretelést.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Ujarad, október 10.

Az időjárás érezhetően hűvösre fordult, a zord őszi napok beköszöntöttek.

Az idő eme változása mezőgazdasági szempontból kedvező.

A gabonaféle irányzata tartott.

Elkelet a mai piacon:

2000 mm. buza 11.50—11.70

400 mm. új tengeri 7.20—7.40

Névleges jegyzés:

ó tengeri 9.—

— mm. rozs 9.20—9.30

— mm. árpa 8.40—50

— mm. zab 8.70—80

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Hívtársi tudósítás.

Budapest, október 10.

Amerika ¼-el olcsóbb. Kincslát, vételköv gyenge, 20 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilónként számítva:

Déli zariát

2 órai zariát

Buza 1911. októberre 2.17—2.18 12.20—12.21

Buza 1912. április 12.26—12.27 12.28—12.29

Rozs 1911. októberre 10.88 10.89 10.88 10.9

Tengeri 1912. május 8.62—8.63 8.67—8.68

Zab 1911. októberre 9.50—9.51 9.56—9.57

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Október 10. —

Magyar aranyjárdék 4% ... 110.50

Magyar koronajárdék 4% ... 10.40

Magyar koronajárdék 3 1/2% ... 49.75

Magy. földterh. kötvény 4% ...	91.—
Horvát-szlavon földterh. kötvény ...	92.50
Magyar nyaréménysorsjegy kölcsön ...	216.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön ...	156
Osztrák járadék papirban ...	91.40
Osztrák járadék esüstbe ...	94.75
Osztrák járadék aranyban ...	114.75
Osztrák koronajárdék 4% ...	91.50
1880. évi osztrák államsorsjegy ...	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény ...	19.75
Magyar hitelbank-részvény ...	834.25
Osztrák hitelintézeti részvény ...	641.25
Osztr.-magy.-államvasúti részvény ...	784.25
20 frankos arany (Napoleonkor) ...	19.17
Német birodalmi márka ...	117.70%
London vista ...	241.50
Páris vista ...	95.90
20 márkás arany ...	28.54

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. október 10.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	1.20	11.25
77	11.25	11.30
78	11.30	11.40
79	11.40	11.50

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	11.15	11.20
Rozs	9.45	9.50
Árpa	8.55	8.65
Zab	8.60	8.70
Tengeri	8.75	8.80

Kőbányai sertéspiac.

— Okt. 10. —

Október 9. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 157—158 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 163—165 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 170—174 fillérig.

Sertéselészék: 1911. évi október hó 6. napján velt készlet 29612 drb. — 1911. október hó 8-án felhajtott 236 drb. — 1911. október 8-án elszállított 97 drb. — 1911. okt. 9. napjára maradt készletben 29751 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szerdán, 1911. október hó 11-én

A) bérlet.

A) bérlet.

Itt először:

Hölgyek öröme.

Bölczet 3 felvonásban. Iták: Hennequin és Mitchel. Fordította: Heital Jenő.

SZEMÉLYEK:

B'aise	Delly Lajos	Planturel	Polgár S.
Pagevin	Várnai Jenő	Marie Ange	Harmath J.
Pacaudie	Vass Jenő	Nancy	Kapolnay J.

Kezdeté este 1/2 8 órakor.

URANIA

szépségkép színház.

(Bécs Színház-utca 1. sz. 4. Szabadkai-tér mellette.)

Ma szerdán 1911 október 11.

1. Középtengeri utazás. Látványos. — 2. Pompey romjai. Látványos. — 3. Egy határozatlan ur. Humoros. — 4. Méltóságos kisasszony szerelme. 3 felvonásban.

Előadások d. n. fél 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélküli megjelenésükre.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-tér új Lloyd-palotájában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma szerdán, 1911. október 11-én:

1. A farkasszakadék Délfranciaországban. Látványos. — 2. A megmentett kém. Amerikai dráma. — 3. Legyen már bármi a vége!!! Nevettető — 4. A szerények ápolója. Szenzációs dráma. — 5. Babilon. A bátor katonát. Humoros. — 6. Rex asszony. Szenzációs dráma. — 7. Tontolui vadászok. Kacagtató.

Előadások délután fél 6 órától.

NYILTTÉR.*

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy az őszi újdonságok, a legelegánsabb utcai és estélyi cipőkben már megérkeztek. Kobrak-cipők minden formában és kivitelben.

Lányi Marcell,

1659

cipő-különlegességi raktára
Arad, Atzél Péter utca 1. sz.

Mme Thérése

vállfűzőkészítő

Budapest, IV. Semmelweis-utca 2.

Van szerencsém a tisztelt hölgyközönséget értesíteni, hogy mai napon ideérkeztem és a Központi szállodában megszálltam.

Tisztelettel bátorodom ennélfogva a tisztelt hölgyközönséghez azon kérelemmel fordulni, hogy rendelések félévételére vonatkozó meghívásait ide a szállodába hozzám intézni méltóztassék.

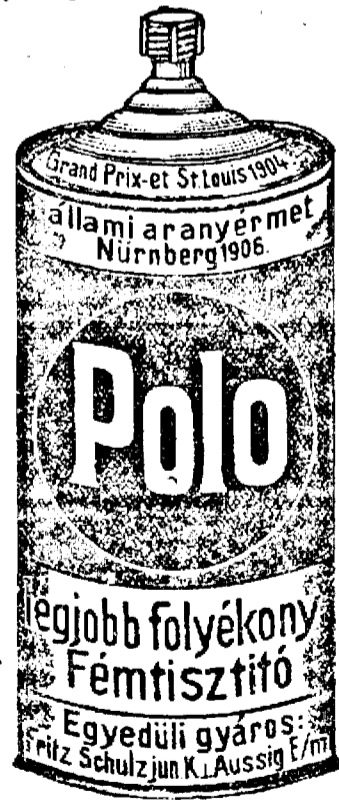
Kiváló tisztelettel

Mme Thérése.

4664

1/2—1/3-ig otthon található.

Kérjen Polo
Bádopalackok csak a törv. védett-
csepp-megtakarítási-berendezéssel

8979

Maidt és Schrod

Arad, Andrássy-tér 17.

(Reinhart-ház.)

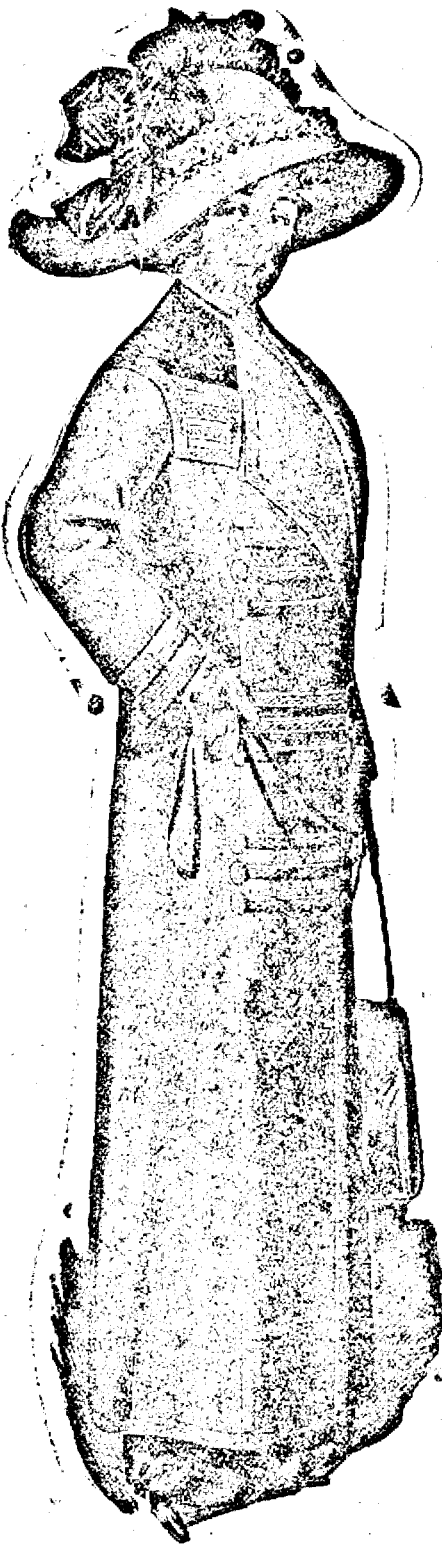
Férfi kelengye óriási választékban.

Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és gummi kabátok 30 koronától. 2104

Intézeti fiu kelengye dus választékban.

Szabott árak! — Szolid kiszolgálás!

Városi és megyei telefon 765

Uj üzlet!

György

Menyhért

és Társa

női felöltők áruháza

3751

Aradon, Andrássy-tér 8.

(Minorita-templom fő-
bejáratával szemben)

Szigoruan szabott árak!

Telefon 855. sz.

5187—1911. tkv. sz.

Hirdetmény.

Szabadhely község telek birtokszabályozás következtében és ezzel egyidejűleg szokra az ingatlanokra nézve, a melyre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. tcz-ben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve a §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-ának b., pontja alapján eszközölt, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteiket hat hónap alatt, vagyis 1912. évi április hó 10 napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. 16. és 18. §-ai esetében, ideértve az utódainak 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondás-aikat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi április hó 10. napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbított záros határidő eltelte után ellentmondásaik többé nem fog figyelembe vétetni.

3. Hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által nem különben azok, akik az első és második pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cz szerinti eljárás és az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat, akik a tulajdonjog arányában az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartal-

mazó kervényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi április hó 10 napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulva után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

4. Értésítettnek végül az érdekelt felek, hogy a jelen eljárás alkalmával a község beltelkei a közigazgatási áthelyezésnek megfelelően telekkönyvezettek. Felhivatnak mindazok, kik a beltelkeknek ily módon történt telekkönyvezése által nyilvánkönyvi jogukat bármely arányban sértve vélik, e tekintetben felszólalásikat tartalmazó kervényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi április hó 10-ig bezárólag annál bizonyosabban nyujtsák be, mert e meg nem hosszabbítható záros határidő elmulva után igényeiket jóhiszemű harmadik személyek ellenében nem érvényesíthetik és az említett telekkönyvezést csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat jóhiszeműleg szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogyha azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag nyujtanak be az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

Máriaradna, 1911. szeptember 26.

Polgár Béla,

kir. jbiró.

4944

Egyéves önkéntesek

legujabb előírás szerint, legjobban
és legolcsóbban felszereltetnek

Kolarits Nándor.

Bélmagyarország első és legnagyobb egyenruházati intézetében

**Temesvár - Belváros,
Mercy-utca 10. szám.**

Árjegyzék és költségvetéssel szívesen szolgálunk.
Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó hírre ne
kezeeskedik. 3907

Ingyen

szereshet minden háziasszony értékes használati cikkeket, ha rendszeresen használja a

Knorr-féle makarónit
Knorr-féle zab-preparátumot
Knorr-féle gyermektápszert
Knorr-féle levest

Minden csomaghoz egy bon van mellékelve, a mely a kifizetett díjak ingyenes megszerzésére jogosít. — Árjegyzéket az elárusítók küldenek vagy a gyár.

G. H. KNORR, Ges. m. b. H. Wels (Felső-Ausztria).

6741

Oh jaj!

Köhhögés, rekedtség és
slayálcádás ellen gyors
és biztos hatásúak

Éljen!

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és ezétküldésel raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható Aradon: Berger Gyula, Föld és Kelemen, Hajós Árpád, Krebsz Géza, U. Koszuth Pál, Ring Lajos, Rozsnyay J. Gyök., Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban, Házsi Nester és Vojtek

Gyereken: Kesznyák Dániel gyógyszerárakban.

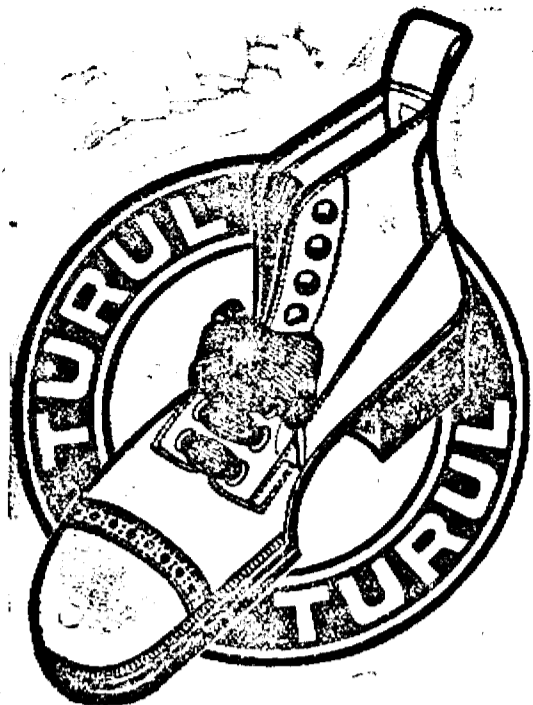
Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.

Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszerárakban.

Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.

Szilváson: Párod Ed. Gyök. gyógyszerárakban.

6798

„TURUL“-CIPŐ

elegáns,
tartós,
jutányos.

Turul Cipőgyár részv. társ. Temesvár.

Főraktár: Arad, Andrásy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: **WEINBERGER EDE.**

2982

1200 munkás és alkalmazott. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 130 fiók a bel- és külföldön.

Fajparadicsomot

legfinomabb

csemegeszőlőt

4751 ajánl

Hámory gazdaság

Arad, Deák Ferenc-u. 3.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezésekkel

cellárokkal

együtt kedvező üzleti feltételek
mellett szerel és szállít

KOCH DÁNIEL

Hemescsongó, telefonberendezési vállalat

Arad, Deák Ferenc u. 42.

Husserl Manó

Arad, Szt. Pál-utca 11. sz.
Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték
szerelő bádogos. Készítmo-
dern butor veret. Fém-
csiszolás, galvanizálás.
(Nikkelzés, vörös és sár-
ga rezezés, horgonyozás,
ónozás, aranyozás, ezüs-
tözés.) 3841

Galvanoplasztikai munkák

Vegyes kereskedés

korlátlan italméresi jog és
trafikjoggal, nagyközségben,
konkurencia nélkül biztos
megélhetés, házzal együtt
előnyös feltételekkel

átadó november 1-ére

Bővebbet Nagy Far-
kas cégnél Aradon. 4742

Virág Kálmán

építőmester

elvállalja magán- és bérházak,
valamint nyaralók stilszerű ter-
vezését, művezetését, felépi-
tését és leszámolását. Ugy-
szintén gazdasági épületek,
silos és mindennemű beton és
vasbeton munkák szakszerű
elkészítését iroda és gyár-
telep:

3821

ARAD,

Erzsébet-körut 59. sz.

Telefon szám 65.

2 szobás lakás

nov. 1-re, esetleg

azonnal kiadó

Flórián-utca 6b. szám

alatt. Bővebbet ugyanott

az 5. sz. a. lakásban 4847

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.
(Mairovitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű fi-
gurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és
fénykép után, emlékeket,
mindennemű iparművészeti tár-
gyakat, modern épület, díszítő
szobrászmunkákat, terakotta, kő,
gipsz, cement, stb. anyagokból
és azok javítását elvállalja a
legelősebb arért. 4407

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar

építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az
építetők közönséget, hogy az épí-
tészeti téren mindennemű mun-
kátokat, úgymint:

tervezéseket, új építkezést,

régi épületek átalakítását

egy helyben, mint vidéken a leg-
jutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,

2631

építész.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Wetzor János-utca, Minorita-palota.

Zélogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és brü-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vétetnek vagy más tárgyakra átcsereztetnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Kárpáti-féle **Benzoetej-cremet** 1 korona

és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb
ártalmatlan szépitőszert. 4471

Fenti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszerésztárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengl-ház.)

Ha fája feje

használjon **Kárpáti-féle pasztillát**, mely 5-10
perc alatt megszabadítja bármilyen fájástól és migréntől.
1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona.

Kitűnő gyomortisztítókellemes ízű **Kárpáti-féle**

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat
1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fill.

Ami rovatban minden adó egy-
mest beírattatott az 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 22.
Kiadóhivatali telefon: 103. sz.
Börzsönyi: 867. sz.

Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések postai úton keresztül — a megírányon a szöveg előre — vagy levélhírdetéseken. Tudakozásnál a hirdetés utána mindenképpen közzétehető. A hirdetés felvételénél, a hirdetés leveleket kivéve felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, az ügyben, vállalkozásig tartózkodó. Az apróhirdetések díja a megírányon a szöveg előre számított. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A leggyorsabb hirdetés 80 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a közlésben aláhúzással jelölendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivánsra díjtalanul megismerkedik. **HIRDETÉSEK ESTE PÉL 6 ÓRAIG VÉTELYNEK FÉL.**

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelentésétől számított 4 héten belül el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Ismeretlen

kérünk még 40 fillért beküldeni.

Szép.

fiatal, tisztamultu kis leány állandó barátja lenne gavallér diszkrét fiatal uriember. Ajánlatokat „Megbecsülni” címen a kiadóhivatal továbbítja. 4952

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfinomítója. III-3329

„Egyedüllét unalmas”

levél ment a jelzett helyre 4958

Földes „Margit-puderje”

legjobb legártalmatlanabb arcpor doboz 1*20 I-4781

„Dr.”

jeligének levele van a kiadóhivatalban. 4949

Anyuskám

boldog vagyok, mert láttalak, várom leveled. Kézcsók. Pipi. 4946

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perolint, Vojtek és Weisztól. III-3329

„Rekonizélek”-nek

ismert helyre Inspektor-tól levél ment.

Klinton.

A kívánt helyre levél ment, sürgősen vegye át. Üdvözlé Tündér.

6 drb. eredeti

angol gummi óvszer 2 kor. Pöldes Kelemennél. I-4781

ALKALMAZÁST KERES.

Egy jó bizonyítványokkal rendelkező stabil-gépész állást keres. Ajánlatok „Tanult lakatos” jeligével a Hirdetésfelvételi Irodához címzandók. 4929

Házikasszonynak

ajánlkozok fiatal uri asszony. Háztartásban jártas. Szerény igények mellett. Levelek: Schmidt Lajosné, Arad, József főherceg-ut 10. alá kéretnek. 4947

ALKALMAZÁST NYER.

Pénzbeszedő ügynökök

fix fizetés és magas jutalék mellett felvétetnek a Singer Co. varrógép részvénytársaságnál Arad, József főherceg-ut 9. sz. a. 4912

Megbízható,

számolásban, írásban járatos egyének állandó alkalmazásra kerestetnek. Cím a kiadóban. 4941

Egy ötven év körül

izraelita vallásu házvezetőnő egy magányos, idősebb uriemberhez folyó év november 1-ére való belépéssel kerestetik. Cím: Bárány Dávid Arad, Sárosy-utca 5. Személyes jelentkezők d. e 9-10-ig d. u. 1/3-1/4-ig értekezhetnek. 4945

KIADÓ LAKÁS.

Erzsébet-körút 20.

L 10. kiadó egy feltétlen tiszta 2 ablakos szoba, uri ellátással. 4950

4 szoba,

elő- és fürdőszobából és minden hozzátartozóból álló lakás Batthyány-utca 38/a. szám alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 4866

Két szobás

utcai lakás, konyha, kamara, vízvezetékekkel Nagy Sándor-u. 6. sz. alatt kiadó. 4827

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-3329

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás” rovatát használja

Aradi Cipészek

Termelő Szövetkezete fióküzlete: Csermón, Weinberger Menyhért. 3451

Jókarban levő

használt 3-3 1/2, Wertheim-szekrényt megvételre kerések. Tschsch József, Tökölly-tér 8. 4948

Uj női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívom Arad, Forray-utca gr. Hunyady-palotában megnyitott és modernül berendezett női kalap divattermemre, ahol legelegánsabb őszi és téli bécsi és párizsi modell kalapok dus választékban legolcsóbb árakban kaphatók. Kitiűnő tisztelettel Havas Gizella 4931

Legfinomabb csemegé szőlőt

(chasselas, passatutti muskotály) ajánl: Háromy gazdaság, Arad, Deák Ferenc-utca 3. sz. 4577

Heti munkáslapok, és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított uj, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésben, Andrássy-tér 16. Telefon 517. 555

Rum compositio

jó házi rum előállítása Vojtek és Weisznál. III-3329

Képhereteszéket

míg a készlet tart, rendkívül olcsó árban vállalunk. József főherceg-ut 10., Rauch és Szathmáry-fele üzletben. 4858

Tolnai Világlapja,

Képes Hét, Uj Idők valamint összes bel- és külföldi folyóiratok és divatlapok számonként és bérletben házhoz szállítatnak. Krausz Paulin könyvkereskedése által. Telefon 511. szám. 4481

Tea törmelék

finom, zamatos legolcsóbban Vojtek és Weisznál. III-3329

OKTATÁS.

F. hó 15-én

gépírási, gyorsírási és könyvviteli tanfolyam veszi kezdetét. Mérsékelt tandíjak. Növendékek csak korlátozott számban vétetnek föl. Díjtalan, biztos állásközvetítés. Jelentkezni lehet Ziffer Sándornál Arad, Forray-u. gr. Hunyadi palota. 4904

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy esésze Vojtek és Weisz féle teát igyék. III-3329

ÜZLETEK.

Fűszer- és terményüzlet,

mely 12 éve fennáll, szép berendezéssel állásnyerés folytán átadó. Czim a kiadóhivatalban.

INGATLAN.

Varjassy József-u.

82 számú ház, az uj ásártér közelében, eladó. 4916

Magyar-utca 7/b. számú ház

befelé nagy telekkel s 3 holdas szőlő Gyorokon, pár percrenyire a motorállomástól, eladó. 4954

KÜLÖNFÉLE.

Dr. Schweimmer tanár

hintő pora szárít, szagtalanít úgy felnőtteknek mint kisdedeknek legjobb, 70 fillér Földes Kelemennél. I-4781

Elegáns bérautók

tarára, napra, órára Deák Ferenc-utca 8. sz. Telefon 816. 2728

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tápperabát. III-3329

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkínzóbb fájdalommentes gyomor tisztító házi szer. Is édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 4 fillér. 18 üveg franco K 480. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertárban 4475 ARAD, BOROS BENI IÉR.

Kerékpáros

Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 848.

Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám. (Zrínyi-utcai oldalon.) 8412

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (sz. oldal)

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára Weitzer János-utca 2. szám.

Telefon 751.

Uj kerékpárok a legjutányosabb árakon. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától fejebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakassortéjartó-műhely.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Női kalap-bazár

Arad, Deák Ferenc-u 8.

Legdivatosabb női kalapformák és diszek.
Bélelésért és diszítésért 50 fill. számíttatik.
Bámulatos olcsó szabott áruk.

Megnyilik október hó 11-én.

Uj üzlet!

4929

Uj üzlet!

Női felöltők

Óriási választék legújabb őszi és téli ujdonságokban.

Legújabb angol felöltők,
divatkabátok,
plüsch kabátok,
női bundák,
costümök,
leány- és gyermek felöltők,

gyermek ruhák,
kész aljak,
juponok,
divat bluzok,
gyászruhák, gyászbluzok,
Jutányos szabott áruk.

4147

Radó Gyula

uj divatáruháza Arad, Andrassy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.